

DECIZII

DECIZIA (UE) 2016/2057 A COMISIEI

din 2 mai 2016

privind ajutorul de stat și măsurile SA.29338 (2013/C-30) și SA.44910 (2016/N) în favoarea HSH Nordbank AG

[notificată cu numărul C(2016) 2689]

(Numai textul în limba germană este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 108 alineatul (2) primul paragraf,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

după ce părțile interesate au fost invitate să își prezinte observațiile în conformitate cu dispoziția/dispozițiile ⁽¹⁾ menționate anterior,

întrucât:

1. PROCEDURĂ

- (1) La 20 septembrie 2011, Comisia a adoptat o decizie (denumită în continuare „decizia din 2011”) ⁽²⁾ de aprobare a mai multor măsuri de ajutor de stat în favoarea HSH Nordbank AG („HSH” sau „banca”). HSH este o bancă regională (*Landesbank*) din Germania a cărei participație majoritară este deținută de două landuri germane („landurile” sau „acționarii publici”), și anume landul Schleswig-Holstein („Schleswig-Holstein”) și orașul-stat Hamburg („Hamburg”). Măsurile respective au inclus o garanție pentru a doua pierdere („garanția”), în valoare nominală de 10 miliarde EUR, acordată de HSH Finanzfonds AöR („Finanzfonds” sau „furnizorul garanției”). Comisia aprobase deja temporar garanția printr-o decizie de salvare anterioară, adoptată în 2009.
- (2) La 9 martie, 18 iunie și 6 septembrie 2011, HSH a convenit cu furnizorul garanției să anuleze parțial garanția pentru a doua pierdere, reducând, astfel, valoarea plafonului garanției la 7 miliarde EUR. Prin urmare, planul de restructurare pe care s-a bazat decizia din 2011 pleca de la premisa că HSH va plăti comisioane de garanție numai pentru o garanție în valoare de 7 miliarde EUR ⁽³⁾.
- (3) La 22 mai 2013, Germania a notificat Comisiei intenția landului Schleswig-Holstein și a orașului Hamburg de a majora din nou valoarea plafonului garanției de la 7 miliarde EUR înapoi la 10 miliarde EUR. Odată cu notificarea, Germania a prezentat, de asemenea, o versiune actualizată a planului de afaceri pe termen mediu al HSH pentru perioada 2013-2015.
- (4) Prin scrisoarea din 21 iunie 2013 („decizia de inițiere a procedurii”), Comisia a informat Germania că a considerat noua majorare a valorii plafonului garanției cu 3 miliarde EUR drept ajutor nou, pe care l-a aprobat temporar, și că a decis să inițieze procedura prevăzută la articolul 108 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene („TFUE”) cu privire la ajutorul respectiv.
- (5) Decizia Comisiei de a iniția procedura oficială de investigare a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* ⁽⁴⁾. Comisia a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile cu privire la măsura în cauză.

⁽¹⁾ JO C 315, 29.10.2013, p. 81.

⁽²⁾ Decizia 2012/477/UE a Comisiei privind ajutorul de stat acordat de Germania în favoarea HSH Nordbank AG SA.29338 [C 29/09 (ex N 264/09)] (JO L 225, 21.8.2012, p. 1).

⁽³⁾ A se vedea decizia din 2011, considerentul 48.

⁽⁴⁾ Cf. nota de subsol 1.

- (6) Germania a prezentat observații cu privire la decizia de inițiere a procedurii prin scrisoarea din 30 septembrie 2013. Comisia nu a primit observații de la părțile interesate.
- (7) Prin scrisoarea din 20 decembrie 2013, Germania a prezentat un prim plan de restructurare împreună cu angajamentul de a actualiza planul, pe baza unor ipoteze mai conservatoare, după închiderea conturilor anuale ale HSH pentru 2013. La 28 aprilie 2014, Germania a prezentat un plan de restructurare actualizat și, ca urmare a reuniunilor și a corespondenței ulterioare, la 17 aprilie 2015 a prezentat o versiune actualizată a planului respectiv.
- (8) Din schimburile care au avut loc între autoritățile germane și serviciile Comisiei nu a reieșit în mod clar dacă planurile respective ar elimina îndoielile exprimate în decizia de inițiere a procedurii în ceea ce privește restabilirea viabilității HSH. Prin urmare, în cursul anului 2015, autoritățile germane au încercat să propună soluții alternative Comisiei. Cu toate acestea, în cele din urmă, autoritățile germane nu au dat curs propunerilor respective.
- (9) La 19 octombrie 2015, reprezentanții acționarilor publici, ai Germaniei și ai Comisiei au ajuns la un acord privind planul general al unei notificări. În principal, măsurile constau în scindarea băncii într-o societate holding și o filială operațională, aceasta din urmă continuând operațiunile curente ale băncii. Filiala respectivă urmează să fie vândută ulterior, sau, în cazul unei vânzări nereușite, aceasta își va suspenda activitățile noi și își va gestiona activele în vederea lichidării acestora.
- (10) La 21 martie 2016, Germania a notificat din nou noua majorare a garanției din 2013 drept ajutor de stat pentru vânzarea sau lichidarea HSH, împreună cu angajamentele aferente ⁽⁵⁾.

2. DESCRIEREA MĂSURII

2.1. Beneficiarul

- (11) HSH este o societate comercială pe acțiuni, care a fost înființată în 2003 ca urmare a fuziunii dintre fostele Hamburgische Landesbank și Landesbank Schleswig-Holstein. Orașul Hamburg și landul Schleswig-Holstein dețin majoritatea acțiunilor HSH. Împreună, acestea au 85,38 % din acțiunile băncii, care sunt deținute fie direct, fie prin intermediul Finanzfonds, o instituție de drept public, care este controlată de Hamburg și de Schleswig-Holstein ⁽⁶⁾. Asociația caselor de economii din Schleswig-Holstein deține 5,31 %, iar un grup de nouă trusturi care beneficiază de consiliere din partea J.C. Flowers deține 9,31 % din acțiuni. Din motive istorice, HSH are două sedii, la Hamburg și Kiel.
- (12) Având active în valoare totală de 105 miliarde EUR la 30 septembrie 2015, HSH este cea de a cincea dintre cele șapte grupuri de bănci regionale (*Landesbanken*) din Germania. Banca, care își desfășoară activitatea în principal în zona de nord și în zonele metropolitane din Germania, se concentrează pe servicii financiar-bancare pe segmentul corporativ, servicii bancare în domeniul imobiliar și servicii bancare personalizate. Pe lângă proiectele energetice și de infrastructură, activitatea cu clienții persoane juridice, atât la nivel național, cât și la nivel internațional, vizează, în principal, sectorul naval.
- (13) În 2009, Finanzfonds a injectat capital în valoare de 3 miliarde EUR în bancă, furnizând, în același timp, garanția pentru a doua pierdere, în valoare de 10 miliarde EUR, care a intrat în vigoare la 1 aprilie 2009. De asemenea, Fondul de stabilizare a pieței financiare din Germania (SoFFin) a acordat HSH garanții care acoperă noi emisiuni de titluri de creanțe de până la 17 miliarde EUR. Prin decizia din 2011, au fost aprobate măsurile de ajutor în cauză, pe baza planului de restructurare și a angajamentelor aferente, precum și a condițiilor privind remunerarea și repartizarea sarcinilor.
- (14) Planul de restructurare, incluzând angajamentele Germaniei, cuprindea o reducere a expunerii băncii la activitățile pentru sectorul naval și o diversificare a modelului său de afaceri. Acesta impunea băncii să reducă gradul de risc al bilanțului său prin limitarea expunerii acesteia la activități ciclice precum finanțările pentru sectorul naval și cel al aviației, să își reechilibreze gama de activități prin plasarea unui accent mai mare pe serviciile oferite întreprinderilor regionale și pe serviciile din domeniul imobiliar și să își stabilizeze finanțarea prin reducerea dependenței de finanțarea interbancară, inclusiv în USD.

⁽⁵⁾ La 27 aprilie 2016, Germania a prezentat o modificare a catalogului de angajamente, care corectează o eroare dintr-un angajament.

⁽⁶⁾ Prin intermediul Finanzfonds, cele două landuri dețin 65 %; în mod direct, Hamburg deține 10,8 %, iar Schleswig-Holstein, 9,58 %.

- (15) În cursul anului 2011, la inițiativa HSH, plafonul de 10 miliarde EUR al garanției pentru a doua pierdere a fost redus la 7 miliarde EUR într-o abordare etapizată (cu câte 1 miliard EUR în martie, iunie și septembrie 2011). Această scădere a redus comisioanele pe care HSH trebuia să le plătească Finanzfonds și a fost inclusă în planul de restructurare care a servit drept bază pentru decizia din 2011.
- (16) Deși planul de restructurare din 2011 a plecat de la premisa că taxele de navlosire se vor redresa, în anul care a urmat deciziei din 2011 taxele de navlosire, în special pentru navele container, au scăzut cu aproximativ o treime, evoluții similare afectând valoarea de piață a navelor. Deși HSH și-a redus considerabil expunerea la activitățile pentru sectorul naval, portofoliul de credite din sectorul naval a rămas o activitate principală. Prin urmare, HSH a fost grav afectată de aceste evoluții, care, alături de cursul de schimb EUR/USD, au reprezentat principalii factori determinanți ai probabilității de nerambursare a portofoliului de credite din sectorul naval al HSH și, în consecință, a provizioanelor impuse pentru pierderi din credite.
- (17) Prin urmare, în 2013, autoritatea de supraveghere solicită băncii să încerce o creștere a plafonului garanției cu 3 miliarde EUR, până la nivelul inițial de 10 miliarde EUR. În iunie 2013, la momentul aprobării temporare a noii majorări ca ajutor nou pe baza planului de afaceri prezentat odată cu notificarea noii majorări, Comisia și-a exprimat îndoielile cu privire la restabilirea viabilității pe termen lung a HSH și s-a întrebat dacă, pentru a atinge acest obiectiv, HSH trebuia să își adapteze strategia de afaceri și să ia în considerare acțiuni alternative ⁽⁷⁾.
- (18) În urma deciziei de inițiere a procedurii, HSH nu numai că înregistrează în continuare rezultate semnificativ mai slabe față de cele prevăzute în planul de restructurare care a constituit baza pentru aprobarea ajutorului de restructurare prin decizia din 2011, ci, de asemenea, față de diferitele planuri intermediare actualizate furnizate serviciilor Comisiei.

2.2. Măsurile

2.2.1. Noua majorare a plafonului garanției în iunie 2013 (denumită în continuare „măsura din 2013”)

- (19) Această măsură constă într-o nouă majorare a plafonului garanției pentru a doua pierdere, astfel cum este descris în considerentul 17. Garanția pentru a doua pierdere prevede obligația garantului de a rambursa numai pierderile din portofoliul garantat care depășesc tranșa care suportă prima pierdere în valoare de 3,2 miliarde EUR suportată de HSH. Prin urmare, odată cu revenirea plafonului la 10 miliarde EUR, garanția compensează pierderi legate de portofoliul garantat cuprinse între 3,2 și 13,2 miliarde EUR ⁽⁸⁾.
- (20) Portofoliul garantat avea o valoare contabilă inițială de aproximativ 185 de miliarde EUR, reprezentând circa 75 % din valoarea totală a bilanțului băncii în 2009. Cea mai mare parte a activelor garantate erau împrumuturi acordate clienților (inițial, 115 miliarde EUR), dar au inclus, de asemenea, titluri cu venit fix (inițial, 27 de miliarde EUR), împrumuturi obligatate (inițial, 15 miliarde EUR), garanții pentru plăți (inițial, 5 miliarde EUR) și titluri de valoare garantate cu active (inițial, 9 miliarde EUR) ⁽⁹⁾.
- (21) Numai aproximativ 50 de miliarde EUR în active evaluate la expunerea la riscul de nerambursare („EAD”) ⁽¹⁰⁾ au rămas nerambursate în temeiul garanției la sfârșitul anului 2015. Activele rămase sunt aproape exclusiv împrumuturi acordate clienților în principal din segmentul naval, imobiliar și clienților persoane juridice.
- (22) Plățile în numerar din garanție sunt efectuate atunci când activele garantate sunt înregistrate definitiv ca pierderi ale băncii și după utilizarea întregii tranșe care suportă prima pierdere de 3,2 miliarde EUR. Până în prezent, au fost decontate pierderi legate de activele care fac obiectul garanției în valoare de numai aproximativ 1,6 miliarde EUR. În plus, garanția oferă, de asemenea, un efect de valoare contabilă pozitivă prin compensarea provizioanelor pentru pierderi din credite legate de portofoliul garantat, permițând băncii și autorității de supraveghere să calculeze și să monitorizeze utilizarea „virtuală” a garanției, și anume plățile în numerar preconizate în temeiul garanției. În cele din urmă, atât timp cât garanția este în vigoare, ponderea de risc a activelor garantate este redusă semnificativ, sub rezerva puterii discreționare în materie de supraveghere.
- (23) Pentru efectele garanției, HSH plătește o primă de bază anuală de 4 %, plus o primă suplimentară de 3,85 %.

⁽⁷⁾ A se vedea decizia de inițiere a procedurii, considerentul 54.

⁽⁸⁾ Pentru o descriere detaliată a garanțiilor, a se vedea considerentele 42-47 din decizia din 2011.

⁽⁹⁾ A se vedea decizia de inițiere a procedurii, considerentul 13.

⁽¹⁰⁾ Expunerea la riscul de nerambursare înseamnă cuantumul pierderilor așteptate la care este expusă o bancă în cazul neîndeplinirii obligațiilor de către o contraparte. Aceasta este utilizată pentru a calcula riscul de credit al instituțiilor financiare.

- (24) Prima de bază anuală de 4 % are două componente – 2,20 % din remunerație și 1,80 % din recuperare – și se calculează pe baza valorii restante a plafonului. Prin urmare, faptul că banca utilizează garanția nu reduce baza de calcul pentru prima de garanție. Prima de bază anuală trebuie plătită de HSH fie până la utilizarea integrală a garanției, fie până la anularea acesteia, astfel încât nicio altă garanție să nu rămână nerambursată. Conform proiecțiilor actuale, portofoliul nu va fi lichidat înainte de sfârșitul anului 2025.
- (25) Prima anuală suplimentară de 3,85 % trebuie plătită de HSH în perioada 2009-2019 – cu excepția cazului în care garanția este utilizată în totalitate sau anulată înainte de 2019 – pe baza valorii reale a pierderilor decontate în temeiul garanției. Valoarea reală datorată în temeiul primei respective va fi cunoscută numai în momentul în care garanția este decontată integral fie prin utilizare, fie prin anulare. De asemenea, prima suplimentară face obiectul unui bon de recuperare („*Besserungsschein*”) care protejează rata capitalului băncii. În cazul în care rata capitalului propriu comun al băncii scade sub cota minimă a fondurilor proprii de nivel 1 de bază („cotă CET1”) de 10 %, plățile vor fi amânate până cel târziu [2030-2040] (*). Furnizorul garanției are dreptul de a renunța la drepturile sale la prima suplimentară în cazul vânzării reușite a băncii.

2.2.2. Măsurile din 2016

- (26) La 21 martie 2016, Germania a notificat următoarele două măsuri:
1. scindarea HSH într-o societate holding (denumită în continuare „HoldCo”) și o filială operațională (denumită în continuare „OpCo”) și distribuția obligațiilor de plată a comisionului de garanție între cele două entități („măsura 1 din 2016”);
 2. transferul activelor în valoare de până la 6,2 miliarde EUR de la OpCo către landul Schleswig-Holstein și orașul Hamburg, („landurile”) la prețurile pieței („măsura 2 din 2016”).
- (27) Scindarea și transferul activelor EAD în valoare de până la 6,2 miliarde EUR sunt detaliate în angajamentele relevante care sunt incluse într-un catalog („catalogul de angajamente”) pe care Germania l-a furnizat împreună cu notificarea din 21 martie 2016 și care se anexează la prezenta decizie (a se vedea anexa I) ⁽¹¹⁾.
- (28) În temeiul măsurii 1 din 2016, OpCo va reține toate activele de exploatare și pasivele HSH, inclusiv activele care fac obiectul garanției, garanția în sine și licența bancară. Ca taxă pentru reținerea beneficiului garanției, OpCo va plăti 2,20 % din remunerație pentru partea de garanție care nu a fost utilizată ⁽¹²⁾. Toate celelalte obligații prevăzute în acordul de garantare vor fi suportate de HoldCo, și anume prima de bază de 2,20 % cu titlu de remunerație pentru partea de garanție care nu a fost utilizată, prima de bază de 1,80 % prevăzută ca recuperare în decizia din 2011 și prima suplimentară de 3,85 %, inclusiv bonul de recuperare („*Besserungsschein*”) ⁽¹³⁾.
- (29) HoldCo va fi un simplu holding financiar fără activități operaționale. Activele HoldCo vor consta din cel puțin 90 % din acțiunile OpCo și dintr-o serie de lichidități limitate furnizate de OpCo ⁽¹⁴⁾, pentru a acoperi cheltuielile de funcționare ale HoldCo și plata comisioanelor de garanție care devin scadente. Pasivele HoldCo vor consta din obligațiile de plată a comisionului de garanție preluate la momentul scindării. Pentru a reduce la minimum riscul de insolvență al HoldCo, pentru pasivele respective va fi încheiat un acord de subordonare între HoldCo și furnizorul garanției. În temeiul acordului respectiv, orice plată pe care HoldCo nu o poate efectua poate fi amânată până la următoarea dată de plată, la o rată a dobânzii de 10 %.
- (30) Ca măsură de însoțire, OpCo va avea dreptul de a vinde landurilor un portofoliu de active EAD în valoare de până la 6,2 miliarde EUR la prețurile pieței. Acest transfer poate avea loc în mai multe tranșe ⁽¹⁵⁾. Comisia a efectuat o verificare independentă a prețurilor pieței înainte de vânzarea activelor pe baza unei evaluări independente. În cazul în care transferul are loc după sfârșitul lunii august 2016, va fi necesară reevaluarea valorii de piață de către Comisie ⁽¹⁶⁾.

(*) Informații confidențiale.

⁽¹¹⁾ A se vedea punctele 2 și 4 din catalogul de angajamente.

⁽¹²⁾ A se vedea punctul 3.1 din catalogul de angajamente.

⁽¹³⁾ A se vedea nota de subsol 12.

⁽¹⁴⁾ A se vedea punctul 2.3 din catalogul de angajamente.

⁽¹⁵⁾ Pentru detalii, a se vedea punctul 4.2 din catalogul de angajamente.

⁽¹⁶⁾ A se vedea punctele 4.1 și 4.2 din catalogul de angajamente.

2.3. Angajamente

- (31) Pe lângă angajamentele legate de scindarea în HoldCo și OpCo și distribuția obligațiilor de plată a comisionului de garanție descrise în secțiunea 2.2.2, Germania a prezentat angajamente suplimentare. În primul rând, acestea se referă la angajamentul de a vinde acțiunile deținute de HoldCo la OpCo, printr-o procedură de licitație deschisă, nediscriminatorie, competitivă și transparentă cel târziu până la 28 februarie 2018 ⁽¹⁷⁾. Pentru a pune în aplicare această privatizare în timp util, autoritățile germane vor prezenta Comisiei un plan cu etape relevante înainte de inițierea procedurii de vânzare ⁽¹⁸⁾. În cazul în care procedura de vânzare se încheie cu succes, cu o ofertă de preț pozitivă, care nu conține ajutor (reținând, în același timp, garanția), achiziția preconizată va fi notificată Comisiei pentru ca aceasta să evalueze viabilitatea noii entități. Achiziția nu va fi efectuată înainte de adoptarea unei decizii de aprobare de către Comisie ⁽¹⁹⁾. După vânzarea reușită, banca își va schimba denumirea ⁽²⁰⁾.
- (32) În cazul în care procedura de vânzare nu este încheiată cu succes în termenul stabilit, și anume în cazul în care procedura nu are ca rezultat o ofertă de preț pozitivă, care nu conține ajutor (reținând, în același timp, garanția), sau în cazul în care Comisia consideră că integrarea OpCo în noua entitate nu conduce la un model de afaceri viabil pe termen lung, Germania s-a angajat că OpCo își va suspenda activitățile noi și doar își va gestiona activele în vederea lichidării ordonate a acestora ⁽²¹⁾. În perioada de până la termenul de vânzare, autoritățile germane s-au angajat ca HoldCo să gestioneze OpCo pentru a asigura menținerea viabilității, a competitivității și a atractivității acesteia ⁽²²⁾. În acest scop, vor fi luate măsuri suplimentare pentru reducerea costurilor OpCo (cheltuieli administrative de maximum [570-590] de milioane EUR în 2016 și de maximum [520-550] de milioane EUR în 2017), pentru consolidarea bazei sale de capital (de exemplu, prin gestionarea voluntară a pasivelor sub rezerva aprobării de către Comisie), pentru gestionarea prudentă a riscurilor și nu se vor plăti dividende și nici nu se vor efectua alte plăți pentru instrumente, cum ar fi instrumentele de capital hibrid, care depind de rentabilitate ⁽²³⁾.
- (33) De asemenea, bilanțul total al OpCo nu va depăși [100-110] de miliarde EUR în 2016 și [90-100] de miliarde EUR în 2017 ⁽²⁴⁾. În ceea ce privește finanțarea sectorului naval, OpCo va reduce și mai mult activitățile respective, limitându-și activitățile noi în domeniu la [1-2] miliarde EUR ⁽²⁵⁾. De asemenea, Germania s-a angajat să respecte în continuare unele dintre angajamentele anexate la decizia din 2011, cum ar fi angajamentul ca OpCo să nu desfășoare activități de finanțare a aeronavelor ⁽²⁶⁾, să nu desfășoare activități care vizează creșterea externă prin preluarea controlului asupra altor întreprinderi ⁽²⁷⁾, să nu desfășoare activități de tranzacționare specifice în nume propriu ⁽²⁸⁾ și să nu utilizeze în scopuri publicitare acordarea măsurilor de ajutor sau orice avantaje asupra concurenților care decurg din acestea ⁽²⁹⁾.
- (34) În cele din urmă, Germania s-a angajat că OpCo va respecta anumite valori de referință în materie de lichiditate ⁽³⁰⁾ și restricțiile privind remunerarea salariaților, a membrilor consiliului de administrație și a membrilor altor organisme ale OpCo. Prin urmare, remunerația totală a acestor persoane nu poate depăși de 15 ori salariul mediu național din Germania sau de 10 ori salariul mediu al HSH Nordbank (înainte de scindare) ⁽³¹⁾.

2.4. Motivele pentru inițierea procedurii oficiale de investigare

- (35) Astfel cum s-a menționat în considerentele 2 și 15, valoarea plafonului garanției a fost redusă la 7 miliarde EUR în 2011, dar, în iunie 2013, a trebuit să fie majorată din nou pentru a reveni la nivelul inițial de 10 miliarde EUR, ca urmare a deteriorării pieței transporturilor navale în 2011 (a se vedea considerentele 16 și 17).

⁽¹⁷⁾ A se vedea punctul 5.1 din catalogul de angajamente.

⁽¹⁸⁾ A se vedea punctul 5.4 din catalogul de angajamente.

⁽¹⁹⁾ A se vedea punctul 5.7 din catalogul de angajamente.

⁽²⁰⁾ A se vedea punctul 5.8 din catalogul de angajamente.

⁽²¹⁾ A se vedea punctul 5.9 din catalogul de angajamente.

⁽²²⁾ A se vedea punctul 6 din catalogul de angajamente.

⁽²³⁾ A se vedea punctul 6 literele (a)-(e) din catalogul de angajamente.

⁽²⁴⁾ A se vedea punctul 7.1 din catalogul de angajamente.

⁽²⁵⁾ A se vedea punctul 7.5 din catalogul de angajamente.

⁽²⁶⁾ A se vedea punctul 7.2 din catalogul de angajamente.

⁽²⁷⁾ A se vedea punctul 8 din catalogul de angajamente.

⁽²⁸⁾ A se vedea punctul 10 din catalogul de angajamente.

⁽²⁹⁾ A se vedea punctul 12 din catalogul de angajamente.

⁽³⁰⁾ A se vedea punctul 11 din catalogul de angajamente.

⁽³¹⁾ A se vedea punctul 14.2 din catalogul de angajamente.

- (36) Germania a notificat noua majorare. Aceasta a susținut că garanția constituia ajutor, dar și-a exprimat îndoiala că restabilirea plafonului la valoarea de 10 miliarde EUR trebuia considerată ajutor nou, întrucât exact același prag superior fusese deja aprobat prin decizia din 2011 ⁽³²⁾. De asemenea, aceasta a susținut că, inclusiv în cazul în care Comisia ar considera că noua majorare constituie ajutor nou, acesta a fost deja considerat compatibil în temeiul deciziei din 2011 ⁽³³⁾.
- (37) Cu toate acestea, în decizia de inițiere a procedurii, Comisia a decis că noua majorare constituie ajutor nou. În primul rând, majorarea garanției a fost acordată de Finanzfonds, care este deținută de orașul Hamburg și landul Schleswig-Holstein, prin urmare, aceasta implică resurse de stat și sprijină o bancă activă la nivel mondial, afectând astfel concurența în sectorul bancar și având un impact asupra comerțului din interiorul Uniunii ⁽³⁴⁾. Având în vedere că un investitor privat nu ar fi acordat garanția în aceste condiții, aceasta a conferit HSH un avantaj care constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE ⁽³⁵⁾.
- (38) În al doilea rând, deși Germania a susținut că noua majorare nu poate fi considerată ajutor nou, întrucât plafonul de 10 miliarde EUR fusese deja aprobat prin decizia din 2011, Comisia a explicat în decizia de inițiere a procedurii că anularea unei garanții este obligatorie și că orice restabilire a plafonului trebuie considerată drept un nou acord între garant și deținătorul garanției, pe baza unei noi evaluări economice a factorilor de risc, care este posibil să fi suferit modificări de-a lungul timpului. Întrucât nu a fost prevăzută o majorare a valorii plafonului garanției în termenii și condițiile garanției aprobate prin decizia din 2011, era necesară modificarea termenilor și condițiilor anterioare. Prin urmare, Comisia a decis că majorarea constituie acordarea unei noi garanții ⁽³⁶⁾.
- (39) În ceea ce privește compatibilitatea temporară a ajutorului, Comisia și-a întemeiat evaluarea din decizia de inițiere a procedurii pe articolul 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE, conform căruia ajutorul de stat poate fi considerat compatibil cu piața internă în cazul în care este destinat să „remedieze perturbări grave ale economiei unui stat membru”. Având în vedere situația încă fragilă a piețelor financiare, Comisia a recunoscut că falimentul HSH ar putea afecta în mod direct piețele financiare și, astfel, întreaga economie a Germaniei ⁽³⁷⁾. În ceea ce privește principiile aplicabile ajutoarelor de stat acordate instituțiilor financiare, Comisia a făcut trimitere la punctul 15 din Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar ⁽³⁸⁾, care, la momentul adoptării deciziei de inițiere a procedurii, fusese detaliat în Comunicarea privind recapitalizarea ⁽³⁹⁾ și în Comunicările privind prelungirea din 2010 și din 2011 ⁽⁴⁰⁾.
- (40) Astfel cum s-a menționat anterior, în 2013, Germania a susținut că, inclusiv în cazul în care Comisia ar considera că majorarea plafonului garanției constituie ajutor nou, acesta a fost deja considerat compatibil în temeiul deciziei din 2011 și, prin urmare, Comisia ar fi obligată să respecte această apreciere și nu ar putea ajunge la o altă concluzie ⁽⁴¹⁾.
- (41) Comisia a explicat în decizia de inițiere a procedurii că, deși în 2011 a decis într-adevăr că plafonul de 10 miliarde EUR era compatibil cu piața internă, aprecierea respectivă se întemeie pe evaluarea de către Comisie a garanției, astfel cum a fost notificată de Germania la 30 aprilie 2009, având în vedere situația economică la momentul adoptării deciziei din 2011 și proiecțiile financiare prezentate de HSH ca bază pentru examinare în decizia respectivă. Prin urmare, la momentul respectiv, planul de restructurare pleca de la premisa că HSH va plăti comisioane de garanție numai pentru o garanție de 7 miliarde EUR ⁽⁴²⁾.
- (42) De asemenea, Comisia a observat în decizia sa de inițiere a procedurii că factorii relevanți pentru evaluarea compatibilității ajutorului nou erau relevanți, de asemenea, pentru evaluarea anterioară, dar că aceștia trebuiau examinați în forma lor actuală. În acest context, pentru a decide cu privire la compatibilitatea ajutorului ⁽⁴³⁾, evaluarea viabilității HSH trebuia să ia în considerare, în special, situația economică actuală.

⁽³²⁾ A se vedea decizia de inițiere a procedurii, considerentul 30.

⁽³³⁾ A se vedea decizia de inițiere a procedurii, considerentul 31.

⁽³⁴⁾ A se vedea decizia de inițiere a procedurii, considerentele 38 și 39.

⁽³⁵⁾ A se vedea decizia de inițiere a procedurii, considerentul 40.

⁽³⁶⁾ A se vedea decizia de inițiere a procedurii, considerentul 41.

⁽³⁷⁾ A se vedea decizia de inițiere a procedurii, considerentul 45.

⁽³⁸⁾ Comunicarea Comisiei privind aplicarea normelor privind ajutoarele de stat în cazul măsurilor adoptate în legătură cu instituțiile financiare în contextul actualei crize financiare mondiale (JO C 270, 25.10.2008, p. 8).

⁽³⁹⁾ Comunicarea Comisiei privind recapitalizarea instituțiilor financiare în contextul actualei crize financiare: limitarea ajutorului la minimumul necesar și garanții împotriva denaturărilor nejustificate ale concurenței (JO C 10, 15.1.2009, p. 2).

⁽⁴⁰⁾ Comunicarea Comisiei privind aplicarea, de la 1 ianuarie 2011, a normelor privind ajutorul de stat pentru a sprijini măsurile în favoarea băncilor, în contextul crizei financiare (JO C 329, 7.12.2010, p. 7) și Comunicarea Comisiei privind aplicarea, începând cu 1 ianuarie 2012, a normelor privind ajutoarele de stat în cazul măsurilor de sprijin în favoarea băncilor, în contextul crizei financiare (JO C 356, 6.12.2011, p. 7).

⁽⁴¹⁾ A se vedea decizia de inițiere a procedurii, considerentul 47.

⁽⁴²⁾ A se vedea decizia de inițiere a procedurii, considerentul 48.

⁽⁴³⁾ A se vedea decizia de inițiere a procedurii, considerentul 49.

- (43) În acest context, Comisia a observat că situația economică din sectorul naval – activitatea-cheie a HSH care, prin urmare, a fost deja identificată ca fiind problematică pentru viabilitatea băncii în decizia din 2011, s-a deteriorat și mai mult între timp. Astfel, criza din sectorul naval s-a dovedit a fi mai îndelungată și mai profundă decât se preconizase, afectând bonitatea finanțării sectorului naval în general și conducând la o creștere a activelor ponderate în funcție de risc deținute de HSH ⁽⁴⁴⁾.
- (44) De asemenea, Comisia a observat în decizia de inițiere a procedurii că majorarea garanției ar conduce la o creștere a plăților comisioanelor de garanție de aproximativ 1 miliard EUR și că aceste costuri suplimentare ar afecta în mod semnificativ rentabilitatea viitoare a HSH ⁽⁴⁵⁾.
- (45) Deși comisioanele de garanție suplimentare erau incluse în planul de afaceri prezentat odată cu notificarea noii majorări a garanției în 2013, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la soliditatea ipotezelor pe care s-a bazat planul de afaceri și a remarcat, de asemenea, absența unui scenariu de criză actualizat. Având în vedere neîndeplinirea de către HSH a proiecțiilor financiare pentru un scenariu de bază prevăzute în planul de restructurare din 2011 și incapacitatea acestuia de a dezvolta activități noi în măsura în care se preconizase, Comisia s-a întrebat dacă strategia de afaceri a acestuia trebuia adaptată și dacă trebuiau luate măsuri alternative pentru a restabili viabilitatea pe termen lung a băncii ⁽⁴⁶⁾.
- (46) Din aceste motive, Comisia și-a exprimat îndoielile cu privire la restabilirea viabilității HSH, astfel cum prevedea decizia din 2011, și a solicitat informații suplimentare care să confirme ipotezele din planul de afaceri și perspectivele prezentate pentru piețele transportului maritim, precum și dovezi că respectivele comisioane de garanție suplimentare nu vor suprasolicita capacitățile financiare ale băncii, inclusiv într-un scenariu de criză ⁽⁴⁷⁾.
- (47) Cu toate acestea, în decizia de inițiere a procedurii, Comisia nu și-a exprimat îndoielile cu privire la repartizarea sarcinilor sau cu privire la măsurile în materie de concurență aprobate prin decizia din 2011 și a afirmat că, întrucât ajutoarele noi respectau limitele măsurii aprobate în 2011, măsurile respective erau încă adecvate la acel moment ⁽⁴⁸⁾. Având în vedere necesitatea majorării garanției și faptul că remunerația era considerată adecvată, Comisia a concluzionat că ajutorul era compatibil temporar cu piața internă ⁽⁴⁹⁾.

3. OBSERVAȚIILE DIN PARTEA GERMANIEI

- (48) În observațiile sale privind decizia de inițiere a procedurii ⁽⁵⁰⁾, Germania, în primul rând, și-a reiterat poziția inițială conform căreia noua majorare a garanției nu constituia o măsură nouă de ajutor, întrucât noua majorare nu depășea plafonul de 10 miliarde EUR aprobat prin decizia din 2011. Prin urmare, această poziție nu a fost modificată de faptul că reducerea avea caracter obligatoriu sau de faptul că acordul de garantare nu prevedea o nouă majorare și majorarea garanției trebuia considerată un acord nou. În opinia Germaniei, efectul economic al noii majorări asupra situației landurilor în calitate de garanți este decisiv și situația acestora nu s-a schimbat ca urmare a noii majorări, în special pentru că nu a existat nicio creștere semnificativă a probabilității de utilizare a tranșei garanției majorate. De asemenea, noua majorare respecta în mare măsură garanția integrală inițială pe care Comisia o analizase deja în contextul deciziei din 2011, nu numai pe baza unui scenariu de bază, ci și pe baza unui scenariu pesimist ⁽⁵¹⁾.
- (49) În al doilea rând, Germania și-a confirmat opinia anterioară potrivit căreia noua majorare, chiar dacă era considerată ajutor nou, era întemeiată pe motivele care au stat la baza aprobării din 2011, astfel cum observa Comisia în decizia de inițiere a procedurii atunci când declara că, la acel moment, nu avea îndoieli că repartizarea sarcinilor și măsurile în materie de concurență care au fost considerate adecvate și suficiente în decizia din 2011 erau adecvate în continuare, având în vedere că ajutorul nou respecta limitele aprobate prin decizia din 2011 ⁽⁵²⁾. În opinia Germaniei, Comisia are obligația să respecte motivele invocate pentru aprobarea ajutorului în decizia din 2011.

⁽⁴⁴⁾ A se vedea decizia de inițiere a procedurii, considerentul 50.

⁽⁴⁵⁾ A se vedea decizia de inițiere a procedurii, considerentul 52.

⁽⁴⁶⁾ A se vedea decizia de inițiere a procedurii, considerentele 53 și 54.

⁽⁴⁷⁾ A se vedea decizia de inițiere a procedurii, considerentul 56.

⁽⁴⁸⁾ A se vedea decizia de inițiere a procedurii, considerentul 57.

⁽⁴⁹⁾ A se vedea decizia de inițiere a procedurii, considerentul 63.

⁽⁵⁰⁾ Prin scrisoarea din 30 septembrie 2013, Germania și-a prezentat observațiile – care reflectă poziția comună a Germaniei, a landului Schleswig-Holstein, a orașului Hamburg și a HSH.

⁽⁵¹⁾ A se vedea considerentul 61 din decizia din 2011.

⁽⁵²⁾ A se vedea decizia de inițiere a procedurii, considerentul 57.

- (50) În al treilea rând, Germania a susținut că noua majorare a plafonului garanției sprijinea scopul de a restabili viabilitatea pe termen lung a HSH și, de asemenea, era în concordanță cu obiectivele planului de restructurare aprobat în 2011. În acest context, Germania a declarat că nu exista niciun motiv să se pună la îndoială viabilitatea pe termen lung a băncii și sustenabilitatea modelului său de afaceri. Aceasta a susținut că abaterile de la planul de afaceri care au avut loc între timp nu justifică alte concluzii. Întârzierea anulărilor parțiale ale garanției cu doi până la trei ani ar asigura un model de afaceri mai durabil și mai puțin riscant, având în vedere persistența crizei în sectorul naval și cerințele în materie de supraveghere. Comisiunile mai mari pe care trebuie să le plătească băncile ca urmare a majorării garanției ar fi durabile pentru aceasta, având în vedere că banca are o bază de capital suficientă și luând în considerare alte măsuri incluse în planul de restructurare aprobat prin decizia din 2011.
- (51) În cele din urmă, Germania a observat că necesitatea majorării garanției a fost cauzată de factori exogeni precum criza financiară persistentă, creșterea cerințelor în materie de reglementare pentru instituțiile financiare și trecerea la standardul de contabilitate Standardele internaționale de raportare financiară („IFRS”) pentru calcularea cotelor de capital.
- (52) După formularea acestor observații, Germania a continuat să coopereze îndeaproape cu Comisia și a prezentat mai multe planuri de restructurare actualizate. Primul plan a fost furnizat în luna decembrie 2013, în aprilie 2014 a fost furnizat un plan de restructurare revizuit cu ipoteze mai prudente, iar o altă actualizare a planului de afaceri a fost transmisă în aprilie 2015. De asemenea, în situațiile în care planurile respective nu eliminau îndoielile Comisiei cu privire la capacitatea acestora de a restabili viabilitatea HSH, autoritățile germane au căutat alte soluții. Ulterior, aceste eforturi au avut drept rezultat planul general al măsurilor din 2016 convenit între Germania și Comisie în octombrie 2015.
- (53) Prin urmare, la 21 martie 2016, Germania a notificat din nou noua majorare a garanției din 2013 drept ajutor de stat pentru vânzarea sau, în cazul în care vânzarea eșuează, pentru lichidarea HSH.

4. EVALUAREA MĂSURILOR

- (54) În ceea ce privește măsura din 2013, și anume noua majorare a garanției de la 7 miliarde EUR la 10 miliarde EUR, care a fost aprobată temporar în decizia de inițiere a procedurii, Comisia a decis deja că această măsură constituie ajutor de stat ⁽⁵³⁾. Cu toate că Germania, în observațiile sale privind decizia de inițiere a procedurii (a se vedea considerentul 49), a considerat că noua majorare nu constituie un ajutor de stat nou – și, chiar dacă ar constitui, ar fi întemeiată pe motivele care au stat la baza aprobării din 2011 –, aceasta nu și-a detaliat opiniile și nici nu a prezentat dovezi în sprijinul acestora. În cele din urmă, prin faptul că a notificat din nou noua majorare drept „ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE” ⁽⁵⁴⁾ pentru vânzarea sau lichidarea HSH, Germania a confirmat evaluarea Comisiei. Prin urmare, prin prezenta decizie Comisia confirmă constatarea sa din decizia de inițiere a procedurii privind faptul că măsura respectivă constituie ajutor de stat, bazându-și constatarea pe motivele expuse în decizia de inițiere a procedurii, fără nicio reevaluare.
- (55) Cu toate acestea, Comisia trebuie să evalueze dacă măsurile din 2016 conțin elemente de ajutor ⁽⁵⁵⁾.
- (56) În cele din urmă, Comisia trebuie să evalueze dacă măsurile de ajutor în cauză – măsura din 2013 și măsurile din 2016 (în cazul în care conțin ajutor) – pot fi considerate compatibile cu piața internă.

4.1. Existența ajutorului în cazul măsurilor din 2016

- (57) Comisia observă că, potrivit autorităților germane, nu va fi acordat niciun ajutor de stat suplimentar ca parte a măsurilor din 2016.
- (58) În conformitate cu articolul 107 alineatul (1) din TFUE, ajutor de stat înseamnă „orice ajutor acordat de un stat membru sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi în măsura în care afectează schimburile comerciale dintre statele membre”. O măsură constituie ajutor de stat în sensul acestei dispoziții dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții: (a) măsura trebuie să fie imputabilă statului și să fie finanțată din resurse de stat; (b) măsura trebuie să confere un avantaj beneficiarului său; (c) avantajul acordat trebuie să fie selectiv; și (d) măsura trebuie să denatureze sau să amenințe să denatureze concurența și să aibă potențialul de a afecta schimburile comerciale între statele membre.

⁽⁵³⁾ A se vedea considerentele 37 și 38.

⁽⁵⁴⁾ Scrisoarea prezentată de Germania odată cu notificarea, la 21 martie 2016.

⁽⁵⁵⁾ A se vedea secțiunea 2.2.2.

- (59) În ceea ce privește resursele de stat, măsura 1 din 2016 conține atât o clauză de subordonare, cât și un mecanism de amânare parțială pentru obligațiile de plată a comisionului de garanție către acționarii publici. Acestea au fost incluse pentru a reduce la minimum riscul de insolvență în ceea ce privește HoldCo. Aceste dispoziții se referă la obligațiile plătite acționarilor publici cu titlu de remunerație și, în cazul în care măsura 1 din 2016 ar conferi un avantaj HSH, aceste elemente ar putea avea drept consecință o pierdere a resurselor de stat.
- (60) Prin urmare, Comisia consideră că cele două măsuri din 2016 implică resurse de stat, și anume măsura 1 din 2016 prin acordul de subordonare și mecanismul de amânare parțială a comisioanelor datorate cu titlu de remunerație pentru garanție în temeiul deciziei din 2011 și măsura 2 din 2016 prin suma plătită de landuri către OpCo în schimbul activelor transferate.
- (61) Măsura 2 din 2016, achiziționarea de active de către landuri, este o măsură întreprinsă de stat. Măsura 1 din 2016, modificarea structurii de plată a comisioanelor, este imputabilă acționarilor publici ai Finanzfonds și, prin urmare, statului. Imputabilitatea este demonstrată prin faptul că modificarea respectivă face parte dintr-un pachet mai amplu de măsuri în a căror punere în aplicare landurile au fost implicate în mod activ.
- (62) Măsurile din 2016 sunt acordate numai în favoarea HSH. Prin urmare, acestea sunt selective. Acestea au potențialul de a denatura concurența prin faptul că împiedică forțele de pe piață să își producă efectul normal. Acestea afectează schimburile comerciale între statele membre, având în vedere caracterul liberalizat al serviciilor financiare în Uniune.
- (63) Pentru a determina caracterul de ajutor al măsurilor din 2016, Comisia trebuie, prin urmare, să răspundă la întrebarea dacă HSH beneficiază prin măsurile din 2016 de un avantaj suplimentar care depășește avantajul conferit deja acesteia prin măsura din 2013.
- (64) Înainte ca aspectul avantajului suplimentar conferit de măsurile din 2016 să poată fi evaluat, Comisia trebuie să reamintească modul de funcționare a garanției pentru a fi în măsură să evalueze impactul pe care punerea în aplicare a măsurilor din 2016, astfel cum au fost propuse, îl va avea asupra funcționării garanției.

4.1.1. Modul de funcționare a garanției și impactul măsurilor din 2016

- (65) Garanția pentru a doua pierdere, astfel cum au fost aprobată prin decizia din 2011, ia forma unei securitizări sintetice. Aceasta înseamnă că întreg portofoliul garantat este împărțit în mod artificial în trei tranșe:
1. tranșa de rang inferior sau tranșa care suportă prima pierdere, în valoare de 3,2 miliarde EUR, care este acoperită integral de bancă și care a fost deja amortizată;
 2. tranșa mezanin sau tranșa care suportă a doua pierdere, în valoare de 10 miliarde EUR, care este garantată de stat (7 miliarde EUR disponibili din 2011 și o sumă suplimentară de 3 miliarde EUR, aprobată temporar prin decizia de inițiere a procedurii); și
 3. tranșa de rang superior.
- (66) Prezența garanției are două categorii principale de efecte, și anume efecte asupra contabilității în temeiul IFRS și efecte asupra cerințelor de capital în temeiul normelor prudențiale și de reglementare aplicate de autoritatea de supraveghere.
- Efecte contabile
- (67) În primul rând, garanția compensează pierderile totale din portofoliul garantat de peste 3,2 miliarde EUR și sub 13,2 miliarde EUR ⁽⁵⁶⁾.
- (68) Atât timp cât activele garantate rămân în bilanț, în conformitate cu IFRS, deprecierile activelor și provizioanele constituite vor fi compensate printr-un element de compensare de aceeași valoare. Doar în cazul în care activele sunt decontate definitiv și nu mai figurează în bilanț, materializând pierderile rezultate, cererile de compensare în temeiul garanției sunt decontate în numerar.

⁽⁵⁶⁾ Pierderile sunt compensate în totalitate după ce tranșa care suportă prima pierdere în valoare de 3,2 miliarde EUR suportată de bancă a fost utilizată integral și până la un plafon de 10 miliarde EUR. De fapt, fiecare euro pierdut din portofoliul garantat cuprins între 3,2 miliarde EUR plus un euro pierderi și 13,2 miliarde EUR pierderi este rambursat băncii de furnizorul garanției.

- (69) Aceste tipuri diferite de cereri de compensare în temeiul garanției conduc la diferite măsuri pentru utilizarea garanției:
1. Valoarea garanției utilizată efectiv în prezent („suma utilizată efectiv”) corespunde valorii decontate a pierderilor din portofoliul garantat la un moment dat. La sfârșitul anului 2015, sunt decontate efectiv pierderi de [1,22,0] miliarde EUR. Se știe că această sumă va crește cu [2-3] miliarde EUR în 2016 pe baza cererilor de compensare care, în prezent, sunt în curs de soluționare.
 2. Pe de altă parte, partea de garanție care nu a fost utilizată („suma neutilizată”) este suma rămasă disponibilă pentru alte pierderi, în speță [8,2-10,0] miliarde EUR (10 miliarde EUR garanția totală minus diferența dintre pierderile decontate și cunoscute în valoare de [3,2-5,0] miliarde EUR și tranșa care suportă prima pierdere în valoare de 3,2 miliarde EUR).
 3. Valoarea totală a garanției utilizate („suma totală utilizată”) se referă la garanția care va fi plătită, de îndată ce a fost stabilit întreg portofoliul care a făcut inițial obiectul garanției. Valoarea totală utilizată nu poate fi cunoscută încă.
 4. În prezent, cea mai bună aproximare a sumei totale utilizate este utilizarea virtuală a garanției („utilizarea virtuală”) calculată ca suma utilizată efectiv plus provizioanele constituite, în conformitate cu IFRS, pentru portofoliul care face obiectul garanției. Utilizarea virtuală este în prezent de [6-8] miliarde EUR ([9,2-11,2] miliarde EUR reprezentând suma utilizată efectiv plus provizionarea minus 3,2 miliarde EUR reprezentând tranșa care suportă prima pierdere în valoare). De asemenea, banca calculează valoarea totală utilizată estimată („valoarea totală utilizată estimată”).
- (70) Există două componente ale comisioanelor care trebuie plătite pentru garanție: prima de bază de 4,00 % („prima de bază”) și prima suplimentară de 3,85 % („primă suplimentară”). Baza de calcul pentru prima de bază este valoarea totală a garanției nerambursate de 10 miliarde EUR. Baza de calcul pentru prima suplimentară este valoarea totală utilizată care nu poate fi cunoscută încă ⁽⁵⁷⁾.
- (71) În conformitate cu IFRS, comisioanele plătite în contul garanției nerambursate sunt considerate prime de asigurare și au ca rezultat simpla înregistrare în contul de profit și pierderi.
- (72) Cu toate acestea, în momentul în care este probabil ca garanția să fie utilizată sau în cazul în care suma utilizată efectiv este mai mare decât zero, plata comisioanelor aferente părții respective din garanție devine previzibilă. În conformitate cu IFRS, astfel de taxe se aseamănă cu pasivele (beneficiul a fost primit, dar trebuie rambursat) și rambursarea trebuie provizionată. În conformitate cu IFRS, nivelurile de provizionare corespunzătoare trebuie să crească atunci când suma totală utilizată estimată crește. Prin urmare, orice utilizare suplimentară a garanției conduce la creșterea sumei totale utilizate estimate, la plăți ale comisioanelor mai mari în viitor și, în consecință, la o creștere a provizioanelor necesare.
- (73) Prima suplimentară face obiectul unui mecanism de amânare, *Besserungsschein*, care are efect la un nivel al capitalului consolidat al HSH (HoldCo + OpCo) de 10 % CET1. Acest mecanism de amânare permite amânarea integrală a plăților datorate pentru o perioadă de până la un an [2030-2040]. De asemenea, acest mecanism de amânare include provizioanele constituite pentru plățile viitoare care, la rândul lor, sunt incluse în *Besserungsschein*. Aceasta înseamnă că astfel de provizioane pot fi eliberate ca o rezervă împotriva pierderilor în cazul în care pierderile respective ar conduce la o reducere a cotei CET1 sub nivelul de 10 % ⁽⁵⁸⁾.

Efectele prudentiale

- (74) În al doilea rând, conform formulei reglementate din cadrul Basel II („formula reglementată”), care se aplică structurilor de securitizare sintetică precum garanția pentru a doua pierdere, prezența garanției reduce la 20 % ponderea de risc care trebuie aplicată tranșei de rang superior la calcularea activelor ponderate în funcție de risc („RWA”) ⁽⁵⁹⁾.
- (75) În conformitate cu normele de reglementare și luând în considerare puterea discreționară în materie de supraveghere în aplicarea acestora, trebuie avute în vedere două limite pentru ca garanția să își mențină acest efect. Prima limită depinde de calculul prudential al pierderilor așteptate (într-un scenariu de bază), în timp ce a doua limită depinde de pierderile neprevăzute (pierderi suplimentare într-un scenariu pesimist) din portofoliul garantat rămas. Nivelurile pierderilor așteptate și neprevăzute din portofoliul rămas trebuie acoperite, într-o

⁽⁵⁷⁾ A se vedea considerentele 24 și 25.

⁽⁵⁸⁾ A se vedea considerentul 25.

⁽⁵⁹⁾ RWA este calculat de autoritatea de supraveghere pentru a determina valoarea absolută a capitalului pe care trebuie să îl dețină o bancă.

anumită măsură, de partea de garanție care nu a fost utilizată. Prin urmare, dacă una sau amândouă limitele sunt încălcate depinde de partea de garanție neutilizată disponibilă care este afectată în mod semnificativ de valoarea pierderilor decontate.

- (76) În cazul în care prima limită este depășită, aplicarea formulei reglementate va conduce la o creștere a nivelurilor RWA datorită tranșei de rang superior, această creștere fiind proporțională cu amploarea deficitului de acoperire de la nivelul minim de 20 %. În cazul în care cea de a doua limită este depășită, formula reglementată își încetează aplicabilitatea. În acest caz, nivelurile RWA pentru tranșa de rang superior vor crește de la nivelul minim de 20 % la nivelul care ar fi aplicabil în absența unei garanții („efect în cascadă disproporționat”).

4.1.2. Avantajul conferit de măsura 1 din 2016

- (77) Conform notificării, HSH va fi scindată în HoldCo și OpCo. În conformitate cu remunerarea garanției aprobată prin decizia din 2011, comisioanele de garanție rămân neschimbate. Cu toate acestea, plata acestora va fi divizată după cum urmează:
1. OpCo continuă să plătească 2,20 % pentru partea de garanție care nu este utilizată în prezent;
 2. HoldCo preia toate celelalte plăți ale comisioanelor de garanție:
 1. 1,80 % pentru valoarea totală a garanției nerambursate;
 2. 2,20 % pentru partea de garanție utilizată deja;
 3. 3,85 % pentru ultima parte de garanție utilizată în temeiul *Besserungsschein*.
- (78) Scindarea în OpCo și HoldCo implică faptul că efectul contabil rezultat din compensarea garanției va reveni în continuare OpCo, în timp ce toate cerințele de provizionare prevăzute de IFRS, care rezultă din tratarea plăților comisioanelor aferente părții de garanție utilizate, vor reveni în sarcina HoldCo. Cu toate acestea, Comisia subliniază că, la nivelul consolidat al băncii (HoldCo + OpCo), nu există nicio schimbare în ceea ce privește structura garanției sau efectele acesteia, prin urmare, scindarea nu conferă niciun avantaj suplimentar HSH.
- (79) Conform angajamentelor furnizate de Germania, HoldCo nu va desfășura activități operaționale și, prin urmare, nu va avea alte fluxuri de venituri decât cele care rezultă din participația sa la OpCo. Cu toate acestea, HoldCo va primi lichidități în valoare de 260 de milioane EUR de la OpCo, din care 50 de milioane EUR pentru cheltuieli operaționale în perioada de vânzare și 210 milioane EUR pentru plata comisioanelor de garanție la data scadenței.
- (80) Ca urmare a repartizării obligațiilor, astfel cum s-a subliniat mai sus, Comisia subliniază că, în timpul procesului de vânzare, valoarea comisioanelor datorate de HoldCo la sfârșitul exercițiului financiar 2016 și, respectiv, 2017 va depinde de:
1. valoarea totală a garanției nerambursate (baza de calcul pentru un comision de garanție de 1,80 %, „componenta 1 a comisionului”);
 2. suma utilizată efectiv din garanție în 2016 și 2017 (baza de calcul pentru comisionul de garanție de 2,20 % preluat de HoldCo, „componenta 2 a comisionului”); și
 3. suma totală utilizată din garanție (baza de calcul pentru comisionul de garanție de 3,85 %, care face obiectul *Besserungsschein*, „componenta 3 a comisionului”).

Componenta de 1,80 % a primei de bază

- (81) În ceea ce privește componenta 1 a comisionului, valoarea totală a garanției nerambursate se ridică în prezent la 10 miliarde EUR și include măsura din 2013. Acest nivel nu poate crește, întrucât plafonul de 10 miliarde EUR este un plafon fix. De asemenea, este puțin probabil ca acest nivel să scadă în timpul procesului de vânzare.
- (82) Întrucât nivelul de 10 miliarde EUR reprezintă baza de calcul pentru componenta 1 de 1,80 % a comisionului, Comisia consideră că obligația de plată a comisionului anual corespunzătoare componentei 1 a comisionului se va ridica la 180 de milioane EUR.

Componenta de 2,20 % a primei de bază

- (83) În ceea ce privește componenta 2, Comisia reamintește că, în conformitate cu cele mai recente estimări disponibile, valoarea decontată a pierderilor din portofoliul garantat se va ridica la aproximativ [3,2-5,0] miliarde EUR în 2016, și anume la o valoare cu [0-1,8] miliarde EUR mai mare decât tranșa care suportă prima pierdere în valoare de 3,2 miliarde EUR.

- (84) Această sumă va crește în continuare cu valoarea pierderilor suportate de HSH prin măsura 2 din 2016, și anume transferul activelor EAD în valoare de până la 6,2 miliarde către acționarii publici. Conform angajamentelor asumate, valorile de transfer ale activelor vor fi stabilite în funcție de lista anexată la notificare care corespunde rezultatelor evaluării prețului pieței de către experții Comisiei.
- (85) Comisia reamintește că, în conformitate cu angajamentele, banca intenționează să transfere active EAD în valoare de numai 5 miliarde EUR până la sfârșitul lunii iunie 2016. Până la data transferului, garanția rămâne în principal neutilizată, prin urmare, plata comisiunilor aferente va fi efectuată de OpCo.
- (86) Pe baza listei valorilor de transfer (a se vedea anexa II la prezenta decizie) și în funcție de modul în care va fi optimizată utilizarea garanției, posibilele pierderi suplimentare înregistrate la transferul unui portofoliu de active EAD în valoare de 5 miliarde EUR, selectate de pe lista de active disponibile în valoare de [8-10] miliarde EUR și decontate în temeiul garanției s-ar putea ridica la o valoare cuprinsă între [1-4] miliarde EUR și [1-4] miliarde EUR.
- (87) Prin urmare, Comisia consideră că, în 2016, obligația de plată a comisionului pentru șase luni corespunzătoare componentei 2 a comisionului s-ar putea ridica la o valoare cuprinsă între [25-35] de milioane EUR și [25-35] de milioane EUR.

Prima suplimentară de 3,85 %

- (88) În ceea ce privește componenta 3 a comisionului, Comisia reamintește că plata procentului de 3,85 % face obiectul *Besserungsschein*, care are efect la un nivel al capitalului consolidat al HSH (HoldCo + OpCo) de 10 % CET1. Conform celor mai recente cifre disponibile, HSH se află deja la pragul inferior de 10 % CET1, provizionarea rămasă în temeiul *Besserungsschein* ridicându-se la aproximativ [700-800] de milioane EUR.
- (89) Pierderile suplimentare cuprinse între [1-4] miliarde EUR și [1-4] miliarde EUR înregistrate la transferul activelor EAD în valoare de 5 miliarde EUR de la bancă către landuri vor conduce la creșterea sumei totale utilizate estimate din garanție și, în consecință, la cerințe suplimentare de provizionare în temeiul IFRS atât pentru componenta 2, cât și pentru componenta 3 a comisionului.
- (90) Conform evaluării Comisiei, cerința de provizionare suplimentară care decurge din IFRS pentru componenta 2 a comisionului s-ar putea ridica la o valoare cuprinsă între [700-900] de milioane EUR și [700-900] de milioane EUR.
- (91) Conform planului de restructurare furnizat de bancă, aceste provizioane suplimentare nu ar putea fi finanțate din venitul net al băncii și, prin urmare, ar putea conduce la o cerere de compensare în temeiul *Besserungsschein* la nivelul consolidat de aproximativ aceeași valoare. Cu toate acestea, orice compensare din *Besserungsschein* este limitată la valoarea rezervei rămase, și anume [700-800] de milioane EUR. Prin urmare, o taxă suplimentară cuprinsă între [700-900] de milioane EUR și [700-900] de milioane EUR ar putea avea ca rezultat scăderea cotei CET1 sub 10 % la nivelul consolidat.
- (92) Provizionarea pentru componenta 3 a comisionului face, de asemenea, obiectul *Besserungsschein* (a se vedea considerentul 73). Prin urmare, având în vedere faptul că, după constituirea provizioanelor pentru componenta 2 a comisionului, întreaga rezervă de provizioane din cadrul *Besserungsschein* ar fi utilizată și cota CET1 ar fi scăzut deja sub 10 %, provizionarea suplimentară pentru componenta 3 a comisionului ar trebui amânată, de asemenea.
- (93) În cursul perioadei de vânzare, orice transfer de active care depășește valoarea de 5 miliarde EUR prevăzută de angajamentele furnizate de Germania poate conduce la pierderi suplimentare. Aceste pierderi nu vor face decât să diminueze cota CET1 la nivelul consolidat, reducând și mai mult probabilitatea ca respectiva cotă CET1 să depășească 10 %. Numai în acest caz ar fi necesare plățile sau provizioanele pentru componenta 3 a comisionului.
- (94) Prin urmare, Comisia consideră că este probabil ca nicio plată sau nicio provizionare să nu fie necesară pentru componenta 3 a comisionului pe parcursul procesului de vânzare. De asemenea, Comisia reamintește că, în caz de vânzare reușită, landurile au dreptul, în temeiul acordului de garantare, să renunțe la obligația de plată a primei suplimentare de 3,85 % ⁽⁶⁰⁾.

⁽⁶⁰⁾ Acest drept a fost deja stabilit în acordul de garantare inițial, pus în aplicare în 2009.

Plățile comisioanelor pentru măsura 1 din 2016

- (95) Prin urmare, pe baza informațiilor furnizate, inclusiv pe baza faptului că măsura 2 din 2016, transferul de active, urmează să fie pusă în aplicare la sfârșitul lunii iunie 2016, Comisia concluzionează că obligațiile de plată a comisioanelor care revin HoldCo pentru 2016 ar putea fi cuprinse între [205-210] milioane EUR și [210-220] milioane EUR. Comisia remarcă în mod pozitiv faptul că, în general, valorile cuprinse în acest interval sunt comparabile cu suma de 210 milioane EUR reprezentând lichiditățile furnizate de OpCo HoldCo.
- (96) De asemenea, comisionul de 2,20 % pentru partea de garanție care nu a fost utilizată este plătit de OpCo fără să existe un mecanism de amânare suplimentar care să acopere în special plata sumei integrale în cursul primelor șase luni ale anului 2016, înainte de punerea în aplicare a măsurii 2 din 2016.
- (97) Prin urmare, pe baza informațiilor disponibile, după toate probabilitățile, plățile comisioanelor de garanție aferente anului 2016 care vor fi primite de landuri după punerea în aplicare a măsurilor din 2016 nu vor fi mai mici de [385-400] de milioane EUR ([175-190] de milioane EUR OpCo + 210 milioane EUR HoldCo). Aceasta implică plăți ale comisioanelor în valoare de maximum [0-15] milioane EUR în 2016, care pot fi amânate până la următoarea dată de plată. Orice astfel de amânare va fi remunerată la o rată a dobânzii anuale de 10 %.

Plățile comisioanelor pentru 2017

- (98) Cu toate acestea, Comisia remarcă că, la nivelul HoldCo, valoarea plăților comisioanelor datorate în 2017 poate fi mai mare, având în vedere posibilitatea de a transfera alte active garantate acționarilor publici și faptul că HoldCo va trebui să plătească prima de garanție de 2,20 % pe parcursul întregului an.
- (99) Astfel cum s-a menționat anterior, HoldCo nu va avea niciun venit, prin urmare, este probabil ca, în cazul în care vânzarea OpCo are loc după plata comisioanelor pentru 2017, HoldCo să nu fie în măsură să onoreze obligațiile de plată pentru 2017 la data scadenței. În acest caz, conform angajamentelor furnizate de Germania, plata comisioanelor va fi amânată până la următoarea dată de plată, adăugându-se o rată a dobânzii anuale de 10 %.
- (100) Comisia reamintește faptul că, în conformitate cu angajamentele furnizate de Germania, data-limită pentru vânzarea HSH este 28 februarie 2018 și că încasările obținute de HoldCo din vânzarea cu succes vor fi utilizate în primul rând pentru achitarea obligațiilor de plată a comisioanelor care decurg din garanție.
- (101) Prin urmare, orice obligații de plată a comisioanelor care nu pot fi onorate la sfârșitul anului 2017 vor fi amânate numai în cazul în care vânzarea OpCo nu a avut loc până la data respectivă. Chiar și în acest caz, amânarea nu ar depăși două luni, până la data la care OpCo este vândută, intră în lichidare ordonată sau rezoluție. Această amânare posibilă va fi remunerată la o rată a dobânzii anuale de 10 %.

Concluzie

- (102) În concluzie, Comisia constată că este probabil, într-o anumită măsură, ca plățile comisioanelor în valoare de 400 de milioane EUR datorate în temeiul actualului acord de garantare la sfârșitul anului 2016 (1,80 % + 2,20 % pentru garanția nerambursată în valoare de 10 miliarde EUR) să nu fie achitate integral, dar suma amânată s-ar ridica la maximum [0-15] milioane EUR. De asemenea, în timp ce plățile comisioanelor datorate în 2017 ar putea fi amânate în totalitate, orice astfel de amânare va fi limitată la cel mult două luni, având în vedere că termenul de vânzare este 28 februarie 2018.
- (103) Conform angajamentelor, orice amânare va fi remunerată la o rată a dobânzii anuale de 10 %. În urma acordului la care s-a ajuns în octombrie 2015, cele mai lichide obligațiuni subordonate ale HSH ⁽⁶¹⁾ au fost tranzacționate la rate anuale cuprinse între 7,5 % și 8 %, iar în prezent acestea sunt tranzacționate la o rată de aproximativ 10,6 %. Cele două emisiuni sunt scadente în timpul procesului de vânzare, în februarie 2017, valoarea noțională în circulație de rambursat ridicându-se la 928 de milioane EUR. Acestea oferă HSH indicii privind prețul pieței pentru acoperirea riscului de expunere a capitalului, oferind, astfel, o estimare conservatoare privind nivelul de piață al remunerării pentru o posibilă amânare a plății comisioanelor.
- (104) Având în vedere intervalul ratelor de tranzacționare pentru emisiunile subordonate ale HSH și faptul că, în 2016, orice amânare este probabil să fie limitată la maximum [0-15] milioane EUR, Comisia consideră că remunerarea la o rată a dobânzii anuale de 10 % pentru riscul de amânare cu un an a plății în valoare de [0-15] milioane EUR respectă condițiile pieței.

⁽⁶¹⁾ Codurile ISIN DE000HSH2H15 și DE000HSH2H23.

- (105) În ceea ce privește orice amânare posibilă care rezultă din obligațiile scadente în 2017, Comisia observă, în primul rând, că aceasta ar avea loc numai în cazul în care vânzarea nu are loc înainte de sfârșitul anului 2017. În al doilea rând, în timp ce valoarea unei amânări posibile poate fi comparabilă cu suma nerambursată corespunzătoare fiecăreia dintre cele două emisii subordonate, o astfel de amânare va fi limitată la cel mult două luni, având în vedere termenul-limită de vânzare, limitând astfel semnificativ riscul asumat prin amânarea plății comisiunilor. Având în vedere scadența semnificativ mai scurtă a oricăror amânări aferente anului 2017 în raport cu scadența emisiunilor subordonate și, în consecință, riscul mai scăzut, Comisia consideră că remunerarea la o rată a dobânzii anuale de 10 % respectă condițiile pieței.
- (106) Având în vedere toate acestea, Comisia concluzionează că, întrucât orice amânare posibilă a unei părți din fluxurile de comisioane de garanție datorate acționarilor publici este: (a) probabil foarte mică, dacă există, în 2016; (b) limitată în timp (dacă are loc, în funcție de data vânzării efective) pentru comisioanele datorate în 2017; și (c) în orice caz, remunerată la o rată a dobânzii care respectă condițiile pieței, nu există niciun avantaj suplimentar pentru HSH, care rezultă din punerea în aplicare a măsurii 1 din 2016, ca urmare a riscurilor menționate la literele (a) și (b).

4.1.3. Avantajul conferit de măsura 2 din 2016

- (107) Conform angajamentelor prezentate de Germania, HSH va transfera landurilor un portofoliu de active EAD în valoare de până la 6,2 miliarde EUR, care în prezent fac obiectul garanției. Transferul respectiv poate avea loc în mai multe tranșe pe durata procesului de vânzare, în 2016 și 2017.
- (108) Pentru a defini portofoliul care trebuie transferat, Germania și banca au identificat active EAD din garanție în valoare de [8-10] miliarde EUR ca fiind eligibile pentru transferul către acționarii publici. Comisia observă că, în principiu, toate aceste active sunt credite neperformante acordate sectorului naval, care a fost unul dintre principalele sectoare responsabile de dificultățile băncii ⁽⁶²⁾.
- (109) Întrucât în prezent nu există niciun cumpărător disponibil pe piață pentru activele respective, Comisia consideră că un astfel de transfer către acționarii publici constituie o măsură privind activele depreciate. În conformitate cu principiile de bază și astfel cum s-a reamintit în deciziile recente ale Comisiei privind creditele neperformante din Italia și Ungaria ⁽⁶³⁾, se poate considera că un astfel de transfer de active nu conține ajutor de stat numai în cazul în care tranzacția are loc în condițiile pieței.
- (110) În special, Comisia a clarificat faptul că, având în vedere caracterul portofoliului și absența unui cumpărător pe piață, aceasta își bazează evaluarea pe principiile de calcul al valorii de piață prevăzute în Comunicarea privind activele depreciate ⁽⁶⁴⁾. Prin urmare, scopul principal al evaluării nu este de a calcula o valoare justă, ci o valoare de piață care – în cazul în care este utilizată ca preț de transfer în cadrul unei tranzacții cu o autoritate publică – permite Comisiei să concluzioneze că o tranzacție la prețul respectiv nu conferă un avantaj băncii și, prin urmare, exclude prezența ajutorului de stat. În consecință, evaluarea trebuie să fie deosebit de prudentă și de conservatoare.
- (111) Comisia a angajat experți independenți în domeniul evaluării pentru a-i oferi asistență în determinarea valorilor de piață ale acestor active.

⁽⁶²⁾ A se vedea secțiunea 2.1.

⁽⁶³⁾ Cazurile de ajutor de stat SA.43390 (2016/N) și SA.38843 (2015/N), decizii care urmează să fie publicate.

⁽⁶⁴⁾ Comunicare a Comisiei privind tratarea activelor depreciate în sectorul bancar comunitar (JO C 72, 26.3.2009, p. 1).

- (114) În conformitate cu principiile de evaluare prudentă și conservatoare și pe baza datelor puse la dispoziție de bancă, experții Comisiei au emis o serie de ipoteze. De exemplu, în cazul în care experților Comisiei nu li s-au pus la dispoziție date, cum ar fi cele privind alte garanții decât navele, garanțiile respective au fost evaluate în mod conservator la valoarea zero, fiind excluse din calcul. De asemenea, în lipsa unor date privind ordinea exactă a creanțelor diverșilor creditori asupra fluxurilor de trezorerie care rezultă din garanții, toate creanțele asupra garanțiilor din sectorul naval care nu rezultă din creanțe generate de garanție au fost considerate privilegiate și au fost scăzute din valoarea garanției. În cele din urmă, niciun beneficiu nu a fost luat în considerare în cazurile în care banca avea credite restructurate recent.
- (115) Metoda utilizată de experții Comisiei este metoda fluxului de lichidități actualizate. Toate fluxurile de numerar din activități de exploatare au fost calibrate în raport cu datele de piață care pot fi observate, cum ar fi contractele de transport maritim existente. Valorile de lichidare ale navelor au fost actualizate pe baza evaluărilor recente pentru a lua în considerare costurile de vânzare și timpul de vânzare, precum și pentru a corecta erorile observabile din punct de vedere statistic ale estimărilor evaluatorilor. Durata de viață economică a navelor a fost ajustată descrescător în funcție de datele observabile. Toate fluxurile de trezorerie au fost comparate cu valorile de referință disponibile pe piață oferite de furnizori terți și au fost plafonate la valorile de referință respective. Ratele de creștere ale fluxurilor de trezorerie și ale valorilor de lichidare au fost calculate pe baza acestor valori de referință ale pieței, dar au fost limitate la o perioadă de cinci ani.
- (116) În timp ce data-limită a evaluării convenită cu banca a fost 31 decembrie 2015, majoritatea datelor furnizate proveneau din 30 septembrie 2015. Prin urmare, experții Comisiei au exclus din evaluare toate fluxurile de trezorerie care provin din al patrulea trimestru al anului 2015, în conformitate cu proiecțiile aplicabile.
- (117) Pe baza evaluării experților Comisiei, Comisia a ajuns la concluzia că valoarea de piață a întregului portofoliu de active EAD în valoare de [8-10] miliarde EUR este de [33,4-56,8] % din EAD. Portofoliile de active EAD în valoare de 6,2 miliarde EUR care pot fi selectate au valori de piață cuprinse între 33,4 % și 56,8 %. Evaluarea a fost pusă la dispoziția Germaniei și a băncii la un nivel de constituire linie cu linie.

Concluzie

- (118) Conform angajamentelor asumate, banca și acționarii publici vor utiliza evaluarea fiecărei linii care a fost anexată la notificare și la prezenta decizie (anexa II), pentru a determina valoarea de transfer aplicabilă pentru un anumit portofoliu. Valoarea portofoliului selectat, inclusiv toate tranșele, nu poate depăși 6,2 miliarde EUR EAD. Conform angajamentelor asumate, orice transfer realizat după 31 august 2016 va necesita reevaluarea activelor selectate de către Comisie pentru a se asigura că valoarea de piață este adaptată ținând seama de evoluția activelor și a pieței.
- (119) În cele din urmă, Comisia subliniază că vânzarea de credite către landuri la aceste niveluri va genera pierderi suplimentare pentru bancă, care vor trebui absorbite prin intermediul contului de profit și pierderi și care vor trebui acoperite prin poziția de capital disponibilă a băncii. De asemenea, Comisia reamintește că orice astfel de vânzare ar putea conduce la un efect negativ asupra funcționării garanției descrise în considerentele 75 și 76, fiind la latitudinea autorității de supraveghere. Toate aceste efecte ar putea diminua și mai mult poziția de capital a băncii. Cu toate acestea, Comisia subliniază că băncii nu i se va acorda ajutor financiar suplimentar în niciun caz.
- (120) Pe baza angajamentelor, astfel cum au fost evaluate, Comisia consideră că măsura 2 din 2016, transferul de active către acționarii publici, va fi pusă în aplicare la valoarea de piață și, prin urmare, nu va conduce la un avantaj. Pierderile rezultate vor fi absorbite de situația curentă a poziției de capital a băncii fără ajutor suplimentar.

4.1.4. Concluzie

- (121) Pe baza evaluării de mai sus, Comisia concluzionează că măsurile din 2016 nu conțin ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

4.2. Compatibilitate

- (122) Conform evaluării Comisiei din secțiunea precedentă, măsurile din 2016 nu conțin ajutor de stat.

- (123) În ceea ce privește măsura din 2013, Comisia a declarat măsura respectivă ca fiind compatibilă temporar în decizia de inițiere a procedurii, dar a inițiat procedura oficială de investigare având în vedere îndoielile privind compatibilitatea măsurii cu piața internă, în special „îndoiala cu privire la restabilirea viabilității HSH, astfel cum prevedea decizia din 2011, pe baza noului plan de afaceri” ⁽⁶⁵⁾.
- (124) Întrucât măsura din 2013 a fost notificată și declarată compatibilă temporar înainte de intrarea în vigoare a Comunicării din 2013 privind sectorul bancar ⁽⁶⁶⁾, în evaluarea măsurii din 2013 Comisia se va baza în continuare pe articolul 107 alineatul (3) litera (b) din TFUE, astfel cum s-a explicat în Comunicarea din 2011 privind prelungirea și în conformitate cu principiile generale aplicabile ajutoarelor de stat acordate instituțiilor financiare prevăzute în Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar, detaliate în Comunicarea privind recapitalizarea și în Comunicarea privind restructurarea ⁽⁶⁷⁾ și modificate ulterior prin Comunicarea din 2010 privind prelungirea și prin Comunicarea din 2011 privind prelungirea.

4.2.1. Evaluarea motivelor care au condus la inițierea procedurii oficiale de investigare

- (125) În ceea ce privește îndoielile sale cu privire la viabilitate, Comisia a subliniat, în special, trei factori în decizia de inițiere a procedurii (a se vedea secțiunea 2.4 pentru o prezentare mai cuprinzătoare):
1. deteriorarea suplimentară a situației economice din sectorul naval;
 2. performanța economică insuficientă a băncii în raport cu proiecțiile financiare pentru un scenariu de bază prevăzute în decizia din 2011, în special în ceea ce privește dezvoltarea activităților noi în măsura în care se preconizase;
 3. creșterea plășilor comisionului de garanție datorită valorii mai mari a garanției.
- (126) Astfel cum s-a menționat în secțiunea 1, Germania a transmis Comisiei o serie de planuri de restructurare furnizate de bancă. Cu toate acestea:
1. situația din sectorul naval s-a deteriorat semnificativ de la data deciziei de inițiere a procedurii, Baltic Dry Shipping Index înregistrând cele mai scăzute valori istorice în februarie 2016, ceea ce a condus la pierderi mai însemnate și mai ample pentru restul portofoliului de împrumuturi destinate segmentului naval deținut de HSH;
 2. în fiecare an de la data deciziei de inițiere a procedurii, HSH a obținut rezultate mai slabe în raport cu proiecțiile proprii privind volumele noilor activități – care fuseseră deja revizuite în sens descrescător într-o măsură semnificativă în diverse planuri –, în special în segmentul serviciilor pentru persoane juridice și în segmentul naval;
 3. plășile comisioanelor au continuat să afecteze puternic rentabilitatea HSH, scăzând considerabil probabilitatea unei reduceri a valorii totale a garanției în cursul duratei de viață a garanției.
- (127) Prin urmare, Comisia nu poate considera că îndoielile exprimate în decizia de inițiere a procedurii sunt înlăturate de planurile de restructurare.

4.2.2. Modificarea scopului ajutorului

- (128) Comisia remarcă că Germania a notificat din nou măsura din 2013 ca ajutor de stat pentru lichidarea ordonată a activităților HSH Nordbank, fie printr-o vânzare care nu conține ajutor, fie prin încetarea noii activități și intrarea în lichidare. Având în vedere noul scop al ajutorului, Comisia consideră că nu este necesar să se evalueze în mod detaliat planurile de restructurare primite și nu stabilește nicio consecință a faptului că îndoielile sale cu privire la viabilitatea băncii nu au fost înlăturate.
- (129) În schimb, Comisia va evalua compatibilitatea ajutorului pe baza secțiunii 2 din Comunicarea privind restructurarea, în special secțiunea „Asigurarea viabilității prin vânzarea unei bănci”, precum și pe baza secțiunii 5 din Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar ⁽⁶⁸⁾, „Ajutor pentru lichidarea controlată a instituțiilor financiare”.

⁽⁶⁵⁾ A se vedea decizia de inițiere a procedurii, considerentul 56.

⁽⁶⁶⁾ Comunicarea Comisiei privind aplicarea, de la 1 august 2013, a normelor privind ajutoarele de stat pentru măsurile de sprijin în favoarea băncilor în contextul crizei financiare („Comunicarea privind sectorul bancar”) (JO C 216, 30.7.2013, p. 1).

⁽⁶⁷⁾ Comunicarea Comisiei privind restabilirea viabilității și evaluarea măsurilor de restructurare luate în sectorul financiar, în contextul crizei actuale, în conformitate cu normele privind ajutoarele de stat („Comunicarea privind restructurarea”) (JO C 195, 19.8.2009, p. 9).

⁽⁶⁸⁾ A se vedea considerentul 124 pentru explicații mai detaliate cu privire la motivul pentru care Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar este relevantă în speță.

(130) Conform secțiunii 2 din Comunicarea privind restructurarea, vânzarea unei bănci în dificultate către o altă instituție financiară poate contribui la restabilirea viabilității pe termen lung în cazul în care cumpărătorul prezintă viabilitatea și capacitatea de a absorbi transferul băncii aflate în dificultate. Cumpărătorul trebuie să demonstreze că entitatea integrată va fi viabilă.

(131) În conformitate cu punctul 5 din Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar, ajutorul pentru lichidarea controlată a instituțiilor financiare trebuie să fie evaluat, *mutatis mutandis*, în conformitate cu punctul 3 din Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar, în special:

1. limitarea la minimum a ajutorului – contribuția sectorului privat;
2. evitarea denaturărilor nejustificate ale concurenței.

Aceste cerințe sunt echivalente cu cele prevăzute la punctul 2 din Comunicarea privind restructurarea în cazul unei vânzări reușite.

(132) De asemenea, având în vedere faptul că lichidarea ordonată a băncii poate fi realizată prin vânzarea OpCo, trebuie îndeplinite criteriile specifice prevăzute la punctul 49 din Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar, și anume: „pentru a se asigura că nu se acordă niciun ajutor cumpărătorilor întregii instituții financiare sau a unei părți a acesteia ori entităților vândute, este important ca [...]:

1. procesul de vânzare ar trebui să fie deschis și nediscriminatoriu;
2. vânzarea ar trebui să se desfășoare în condițiile pieței;
3. instituția financiară [...] ar trebui să maximizeze prețul de vânzare [...]”.

Aceste cerințe sunt echivalente cu cele prevăzute la punctul 2 din Comunicarea privind restructurarea în ceea ce privește procesul de vânzare.

(133) În conformitate cu punctul 50 din Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar, orice ajutor nou acordat fie cumpărătorului, fie entității vândute, a cărui prezență a fost stabilită în conformitate cu criteriile de mai sus, va conduce la o evaluare separată.

4.2.3. Limitarea la minimum a ajutorului

(134) În ceea ce privește limitarea la minimum a ajutorului și contribuția sectorului privat, Comisia face trimitere la evaluarea sa de la considerentul 57 din decizia de inițiere a procedurii, în care aceasta a constatat că majorarea garanției pentru a doua pierdere – deși constituie ajutor nou – respectă limitele aprobate inițial prin decizia din 2011. Prin urmare, Comisia a concluzionat că remunerarea aprobată prin decizia din 2011 a continuat să fie adecvată pentru noua măsură.

(135) În stabilirea compatibilității temporare a măsurii, Comisia a luat în considerare, de asemenea, prezența unei plăți unice în valoare de 275 de milioane EUR de la bancă către furnizorul garanției și faptul că garanția suplimentară în valoare de 3 miliarde EUR putea fi considerată privilegiată în raport cu garanția existentă în valoare de 7 miliarde EUR. Aceste două elemente suplimentare au permis Comisiei să constate că remunerarea ia în considerare în mod adecvat riscul mai mare la care este expus furnizorul garanției.

(136) Comisia susține această apreciere, subliniind în același timp că o mare parte din structura comisionului de garanție a fost pusă în aplicare pentru a asigura un nivel suficient de recuperare a valorii ajutorului. Prin asigurarea faptului că sumele sunt rambursate efectiv furnizorului garanției, noul acord asigură în continuare că ajutorul primit de HSH în timpul crizei este limitat la minimum.

(137) Au fost puse în aplicare măsuri de repartizare a sarcinilor, astfel cum prevede decizia din 2011, iar Comisia își reiterează poziția din decizia de inițiere a procedurii conform căreia nu are îndoeli cu privire la faptul că măsurile în cauză sunt adecvate în continuare pentru compatibilitatea măsurii din 2013.

(138) Pe această bază, Comisia concluzionează că ajutorul este limitat la minimum și conține o contribuție proprie suficientă.

4.2.4. Evitarea denaturărilor nejustificate ale concurenței

- (139) În ceea ce privește denaturarea concurenței, Comisia ia în considerare faptul că ajutorul acordat asigură faptul că HSH ca entitate individuală va dispărea de pe piață în cele din urmă, fie: (a) prin vânzarea către o altă entitate; fie (b) prin suspendarea noii activități și punerea cotei de piață deținute de HSH la dispoziția altor participanți pe piață.
- (140) În timpul procesului de vânzare, Comisia consideră că angajamentele furnizate de Germania asigură îndeplinirea condițiilor privind reducerea la minimum a denaturărilor concurenței, astfel cum se prevede la punctul 3 din Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar, și anume:
1. restricțiile privind activitatea sub forma limitării serviciilor pentru sectorul naval la [1-2] miliarde EUR pe an, a limitării serviciilor pentru clienții persoane juridice la activitățile care au legătură cu Germania și sub forma unui angajament de a nu participa la activități de tranzacționare în nume propriu;
 2. o nouă diminuare a bilanțului total la [100-110] miliarde EUR în 2016 și la [90-100] miliarde EUR în 2017;
 3. restricții privind comportamentul care este considerat incompatibil cu ajutorul primit, cum ar fi o interdicție privind publicitatea, o interdicție privind achizițiile și o plafonare a remunerării.
- (141) De asemenea, Comisia ia în considerare în mod pozitiv faptul că Germania se angajează că denumirea HSH Nordbank va dispărea după o vânzare reușită, precum și faptul că vânzarea unor părți sau pachete de active ale HSH către diferite părți este permisă în mod specific, astfel cum se reflectă în angajamente.
- (142) În cazul în care procesul de vânzare eșuează deoarece (a) nu există ofertanți; (b) există numai ofertanți care nu se califică conform angajamentelor; sau (c) oferta cea mai mare are ca rezultat un preț negativ; sau (d) evaluarea Comisiei privind viabilitatea entității comune este negativă, Germania și HSH se angajează că banca va suspenda noua activitate și își va gestiona activele în vederea lichidării acestora ⁽⁶⁹⁾.
- (143) Pe această bază, Comisia consideră că, în timpul procesului de vânzare, precum și ulterior și indiferent de rezultatul final al acestuia, angajamentele asumate de Germania asigură evitarea denaturărilor nejustificate ale concurenței.

4.2.5. Procesul de vânzare

- (144) Astfel cum s-a evaluat în detaliu la punctul 4.1, măsurile din 2016 vor scinda HSH într-o societate holding, HoldCo, și o filială operațională, OpCo, aceasta din urmă urmând fie să fie vândută până la 28 februarie 2018, fie să își suspende noua activitate. Aceste măsuri nu implică un ajutor nou.
- (145) În conformitate cu punctul 2 din Comunicarea privind restructurarea și cu punctul 5 din Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar, pentru a fi acceptabilă, procedura de vânzare trebuie: (a) să atingă viabilitatea prin vânzarea băncii; și (b) să contribuie la absența ajutorului pentru cumpărător.
- (146) În ceea ce privește ajutorul pentru cumpărător, Comisia apreciază pozitiv angajamentele Germaniei de a vinde OpCo printr-o procedură de licitație deschisă, transparentă și competitivă, precum și la un preț pozitiv, până la 28 februarie 2018. Germania va furniza Comisiei un calendar cu etape de monitorizare, odată ce procesul de vânzare a fost lansat. Germania a inclus deja cele mai recente date posibile pentru etapele principale din angajamente.
- (147) În ceea ce privește întrebarea dacă va rezulta o entitate viabilă din procesul de vânzare, Comisia apreciază în mod pozitiv următoarele două angajamente furnizate de Germania, și anume că ofertanții care participă la procesul de vânzare: (a) trebuie să demonstreze că dețin resursele financiare necesare și expertiza relevantă pentru a gestiona OpCo ca un concurent viabil și activ; și (b) nu vor proveni din sectorul public. Landesbanken și Sparkassen (deținută de stat) sunt autorizate să participe la procedura de licitație (împreună cu alți ofertanți).
- (148) De asemenea, Comisia apreciază în mod pozitiv o serie de angajamente asumate de Germania, care vizează să îmbunătățească situația activității OpCo, și anume punerea în aplicare a unor măsuri de restructurare suplimentare sub formă de reduceri ale costurilor (la [570-590] de milioane EUR în 2016 și la [520-550] de milioane EUR în 2017), îmbunătățirea gestionării riscurilor și a lichidității băncii, precum și un angajament general de gestionare a activelor și pasivelor băncii într-un mod durabil pentru a maximiza șansele de vânzare reușită la un preț de vânzare maxim în limitele prevăzute.

⁽⁶⁹⁾ A se vedea punctul 5.9 din catalogul de angajamente.

- (149) Comisia subliniază că va trebui să adopte o nouă decizie după primirea unei oferte finale în procesul de vânzare. Decizia respectivă va evalua: (a) dacă entitatea comună este într-adevăr viabilă sau nu; și (b) dacă prețul ofertei finale este într-adevăr pozitiv și dacă punerea în aplicare a procesului de vânzare nu implică elemente de ajutor de stat pentru cumpărător sau pentru entitatea vândută ⁽⁷⁰⁾. Comisia ia act cu satisfacție de angajamentul Germaniei de a prezenta Comisiei oferta finală spre evaluare și aprobare.
- (150) În ceea ce privește evaluarea viabilității, Comisia observă că o simplă schimbare a structurii acționariatului care nu implică o modificare a modelului de afaceri, de exemplu prin intermediul unei oferte publice inițiale (OPI), ar ridica aceleași semne de întrebare în ceea ce privește viabilitatea ca îndoielile exprimate de Comisie în decizia de inițiere a procedurii, care nu au fost înlăturate ulterior, astfel cum s-a constatat în secțiunea 4.1.2 din prezenta decizie.
- (151) Pe baza acestor angajamente și a considerațiilor menționate anterior, Comisia concluzionează că cerințele prevăzute la punctul 49 din Comunicarea din 2008 privind sectorul bancar, precum și la punctele 17 și 18 din Comunicarea privind restructurarea sunt respectate.

4.2.6. Monitorizare

- (152) În cele din urmă, Comisia ia act cu satisfacție de angajamentul Germaniei de a supune întregul set de angajamente unei monitorizări riguroase efectuate de un mandatar însărcinat cu monitorizarea care este calificat și independent.

5. CONCLUZIE

- (153) Pe baza angajamentelor oferite și a evaluării de mai sus, Comisia concluzionează că măsura din 2013, care a fost notificată din nou ca ajutor pentru lichidarea ordonată a HSH, poate fi considerată compatibilă cu normele pieței interne,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Măsurile din 2016 pe care Germania intenționează să le pună în aplicare în favoarea HSH Nordbank nu constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene.

Articolul 2

Măsura din 2013, constând într-o nouă majorare a garanției pentru a doua pierdere în valoare de 3 miliarde EUR, pe care Finanzfonds a acordat-o HSH Nordbank, constituie ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE și este compatibilă cu piața internă, având în vedere angajamentele prevăzute în anexa I la prezenta decizie.

Articolul 3

Prezenta decizie se adresează Republicii Federale Germania.

Adoptată la Bruxelles, 2 mai 2016.

Pentru Comisie
Margrethe VESTAGER
Membru al Comisiei

⁽⁷⁰⁾ Comisia subliniază faptul că, în urma intrării în vigoare a Directivei privind redresarea și rezoluția instituțiilor bancare [Directiva 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții și de modificare a Directivei 82/891/CEE a Consiliului și a Directivelor 2001/24/CE, 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2005/56/CE, 2007/36/CE, 2011/35/UE, 2012/30/UE și 2013/36/UE, precum și a Regulamentelor (UE) nr. 1093/2010 și (UE) nr. 648/2012 ale Parlamentului European și ale Consiliului (JO L 173, 12.6.2014, p. 190), „BRRD”], în cazul în care se constată existența unui ajutor nou în procesul de vânzare, orice astfel de ajutor nou ar putea fi acordat doar în caz de rezoluție și ar face obiectul unei decizii separate a Comisiei.

ANEXA I

LISTA DE ANGAJAMENTE ÎN CAZUL PRIVIND AJUTORUL DE STAT SA.29338 HSH NORDBANK AG

Germania se angajează să pună în aplicare următoarele angajamente:

1 [Etapa de restructurare și mandatarul însărcinat cu monitorizarea]

- 1.1 **[Etapa de restructurare]** Etapa de restructurare se termină la încheierea procedurii de vânzare. Următoarele angajamente se aplică pe durata etapei de restructurare, cu excepția cazului în care formularea specifică a angajamentului în cauză prevede altfel.
- 1.2 **[Mandatarul însărcinat cu monitorizarea]** Pe durata etapei de restructurare, punerea în aplicare completă și adecvată a tuturor angajamentelor prevăzute în prezenta listă va fi monitorizată continuu și temeinic și va fi verificată în detaliu de un mandatar însărcinat cu monitorizarea calificat corespunzător, independent de HSH.

2 [Structura societății holding]

- 2.1 **[Constituirea societății holding]** HSH va fi scindată într-o societate holding („HoldCo”) și o filială care urmează să fie vândută („OpCo”).
- 2.2 **[Filiala]** OpCo va deține toate activele și pasivele HSH, inclusiv activele acoperite de garanție (cu excepția cazului în care sunt vândute către landuri, în conformitate cu punctul 4), garanția propriu-zisă și autorizația de funcționare a băncii. Pentru a se asigura funcționarea HoldCo, OpCo va furniza HoldCo numerar în valoare de 50 de milioane EUR.
- 2.3 **[Societatea holding]** Activele din bilanțul HoldCo constau din participația în cadrul OpCo; pe lângă numerarul menționat la punctele 2.2 și 3.3, HoldCo va deține cel puțin 90 % din acțiunile OpCo până la vânzare.

3 [Obligații în temeiul garanției]

- 3.1 **[Repartizarea obligațiilor care revin în temeiul garanției]** Acordul privind asigurarea unui cadru de garantare încheiat între HSH Finanzfonds AöR și HSH la 2 iunie 2009 va fi modificat după cum urmează:

Cu titlu de remunerare pentru faptul că beneficiază de efectul de recuperare a capitalului, OpCo va plăti o primă de bază de 2,2 % pentru partea de garanție care nu a fost încă utilizată.

Toate celelalte obligații care revin HSH în temeiul acordului de garantare descris în decizia de autorizare din 20 septembrie 2011, C 29/2009 (ex N 264/2009), și anume:

- (a) prima de bază de 2,2 % ca remunerație pentru partea de garanție care a fost utilizată;
- (b) prima de bază de 1,8 % ca plată aferentă recuperării; și
- (c) prima suplimentară de 3,85 %, inclusiv certificatul de recuperare,

inclusiv toate rezervele înscrise în bilanț referitoare la acestea, vor fi transferate către HoldCo începând cu 1 ianuarie 2016.

- 3.2 **[Clauza de echilibrare]** Transferul către HoldCo a obligațiilor care revin în temeiul garanției nu are niciun efect asupra totalului creanțelor aferente garanției care urmează să fie plătite în temeiul deciziei de autorizare din 20 septembrie 2011, C 29/2009 (ex N 264/2009).

- (a) Normele acordului de garantare din 2 iunie 2009 rămân neschimbate după punerea în aplicare a condițiilor impuse de Comisie prin decizia de autorizare, sub rezerva modificărilor care decurg din repartizarea obligațiilor privind primele prevăzute la punctul 3.1.
- (b) Rata minimă de 10 % a capitalului propriu comun relevantă pentru bonul de recuperare va fi calculată până la vânzare utilizând nivelul de capitalizare a întregului grup și, în cazul unei vânzări reușite, utilizând nivelul de capitalizare a HoldCo. În cazul în care procedura de vânzare nu este încheiată cu succes, rata relevantă va continua să fie calculată pe baza nivelului de capitalizare a întregului grup.
- (c) În cazul vânzării acțiunilor OpCo, la inițiativa acționarilor publici, valoarea primei suplimentare de 3,85 % preluată de HoldCo poate fi redusă proporțional cu nivelul participațiilor directe și indirecte.

- 3.3 **[Executarea obligațiilor prevăzute de garanție]** Veniturile pe care HoldCo le obține din vânzarea acțiunilor deținute la OpCo vor fi utilizate, în principal, pentru îndeplinirea obligațiilor legate de transferul primelor. Pentru a asigura faptul că HoldCo este protejată de insolvență, HSH Finanzfonds AÖR și HoldCo vor conveni măsuri adecvate, în special o subordonare calificată a creanțelor care fac obiectul garanției. În cazul în care procedura de vânzare nu este încheiată cu succes, în măsura în care este posibil din punct de vedere juridic, landurile vor inversa efectele subordonării creanțelor și vor utiliza încasările din lichidare în principal pentru a achita obligațiile restante prevăzute de garanție.

De asemenea, OpCo va plăti HoldCo o sumă forfetară de 210 milioane EUR pentru a achita obligațiile de plată a primelor asumate de HoldCo în cursul procedurii de vânzare actuale. Prima de bază de 2,2 % asumată de HoldCo ca remunerație pentru partea de garanție care a fost utilizată trebuie plătită din momentul în care garanția este invocată, în special ca urmare a vânzării activelor în conformitate cu punctul 4. În conformitate cu punctul 4, banca intenționează să vândă active nu înainte de sfârșitul lunii iunie 2016. Până la data la care are loc o astfel de vânzare, OpCo are obligația de a plăti această primă de bază de 2,2 %. În cazul în care HoldCo nu dispune de numerar suficient la data scadenței pentru a plăti integral primele restante sau în cazul în care o serie de obstacole juridice împiedică plata, în special din cauza unei încălcări a cerințelor de menținere a capitalului sau a subordonării creanțelor existente sau în cazul în care acest lucru ar conduce la insolvența HoldCo, plata primelor restante poate fi amânată parțial până la următoarea data a scadenței, la o rată a dobânzii pe piață de 10 %.

4 **[Vânzarea activelor către landuri și pe piață]**

- 4.1 **[Vânzarea activelor]** În conformitate cu condițiile acordului de garantare actual, HSH poate să vândă active EAD în valoare de până la 8,2 miliarde EUR și poate să deconteze pierderile generate împreună cu HSH Finanzfonds AÖR, putând transfera landurilor active EAD în valoare de până la 6,2 miliarde EUR. În 2016, banca intenționează să transfere inițial landurilor un portofoliu de active EAD în valoare de 5 miliarde EUR. Vânzarea va avea loc la valoarea de piață. Acest lucru nu va afecta dreptul HSH de a continua să vândă active pe piață și de a deconta pierderi conform condițiilor prevăzute în acordul de garantare existent.
- 4.2 **[Flexibilitatea în selectarea activelor care urmează să fie transferate]** Pentru a stabili prețul de cumpărare al activelor selectate, landurile vor utiliza evaluarea din anexa la prezenta listă de angajamente. Landurile au libertatea de a stabili prețul pieței pentru o parte din activele selectate pe baza acestei evaluări și de a transfera activele în domeniul lor, cu condiția ca portofoliul de active EAD selectat să nu depășească 6,2 miliarde EUR. În perioada de vânzare, activele selectate pot fi achiziționate de landuri în totalitate, dar și în mod individual sau în loturi. Pentru transferurile efectuate după 31 august 2016, Comisia va actualiza evaluarea.

5 **[Vânzarea]**

- 5.1 **[Procedura de vânzare]** Conform punctului 5.3, HoldCo va vinde acțiunile pe care le deține la OpCo la 28 februarie 2018 (denumit în continuare „termenul de vânzare”) prin intermediul unei proceduri deschise, nediscriminatorii, competitive și transparente (denumită în continuare „procedura de vânzare”). Termenul de vânzare este respectat prin semnarea unui contract de vânzare-cumpărare.
- 5.2 **[Prelungirea termenului de vânzare]** Termenul menționat la punctul 5.1 poate fi prelungit cu șase luni, cu acordul Comisiei, în cazul în care punerea în aplicare din punct de vedere tehnic a modelului este întârziată din cauza unor circumstanțe asupra cărora landurile nu au o influență directă.
- 5.3 **[Perioada de tranziție pentru participațiile landurilor]** Landurile au dreptul de a reține până la 25 % din acțiunile OpCo prin intermediul participațiilor directe și indirecte deținute la HoldCo pentru o perioadă de până la patru ani de la încheierea vânzării.
- 5.4 **[Calendarul și etapele procedurii de vânzare]** Înainte de începerea unei proceduri de vânzare, un calendar care conține cel puțin următoarele etape va fi prezentat Comisiei:
- (a) pregătirea procedurii (până la [...]) (*);
 - (b) depunerea ofertelor provizorii (până la [...]);
 - (c) accesul la camera de date (până la [...]);
 - (d) selectarea ofertantului și semnarea (până la 28 februarie 2018).

(*) Informații confidențiale.

- 5.5 **[Calificarea cumpărătorului (cumpărătorilor)]** Ofertanții care participă la procedura de vânzare trebuie să dispună de resursele financiare necesare și de expertiză relevantă pentru industrie demonstrabilă pentru a gestiona OpCo ca un concurent rentabil și activ.
- 5.6 **[Independența cumpărătorului (cumpărătorilor)]** Cumpărătorul (cumpărătorii) OpCo trebuie să fie independent (independenți) de HSH și de sectorul public. Acest lucru este valabil în cazul în care nici HSH, nici sectorul public nu își pot exercita controlul în sensul articolului 3 din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului ⁽¹⁾ asupra niciunui dintre cumpărători la momentul vânzării. Termenul de „sector public” include statul federal, toate landurile și municipalitățile și toate instituțiile publice ale acestora, precum și întreprinderile controlate de acestea. Este posibilă vânzarea către una sau mai multe *Landesbank(en)* (bănci regionale). Casele de economii publice (*öffentliche Sparkassen*) pot participa – împreună cu un pachet minoritar de acțiuni – la o achiziție printr-un alt cumpărător care este independent de HSH și de sectorul public (cu excepția *Landesbanken*).
- 5.7 **[Încheierea cu succes a procedurii de vânzare]** După încheierea cu succes a procedurii de vânzare, cu o ofertă de preț pozitivă, care nu conține ajutor (reținând, în același timp, garanția), achiziția preconizată va fi notificată Comisiei, pentru evaluarea viabilității noii structuri a societății. Vânzarea nu va fi pusă în aplicare înainte de adoptarea unei decizii de aprobare de către Comisie. Timpul necesar pentru evaluare nu este luat în considerare pentru calcularea termenului de vânzare.
- 5.8 **[Schimbarea denumirii]** Banca va adopta o nouă denumire în termen de trei luni de la încheierea cu succes a procedurii de vânzare.
- 5.9 **[Încetarea noii activități în cazul în care procedura de vânzare nu este încheiată cu succes]** În cazul în care, până la sfârșitul termenului de vânzare, procedura de vânzare nu are ca rezultat oferte de preț pozitive, care nu conțin ajutor (reținând, în același timp, garanția) sau în cazul în care Comisia finalizează evaluarea viabilității, în conformitate cu punctul 5.6, concluzionând că integrarea OpCo în noua structură a societății nu va conduce la un model de afaceri viabil pe termen lung, OpCo va înceta noua activitate și, în măsura în care acest lucru este posibil din punct de vedere juridic, își va gestiona activele în vederea lichidării ordonate a acestora. În acest caz, următoarele continuă să fie permise:
- restructurarea împrumuturilor existente în scopul menținerii valorii, cu condiția ca respectivele împrumuturi să facă parte din categoria celor gestionate ca împrumuturi incerte;
 - activitățile necesare pentru gestionarea numerarului OpCo, cu excepția acceptării de depozite noi, inclusiv depozitele noi ale clienților existenți; reînnoirea depozitelor scadente, în aceleași condiții, este permisă în continuare;
 - prelungirile necesare în scopul evitării pierderilor, cu condiția ca acestea să ofere perspective considerabil mai bune de realizare;
 - tranzacțiile cu instrumente financiare derivate care sunt necesare pentru a gestiona rata dobânzii, riscurile valutare și riscurile de credit ale portofoliului existent și care au ca rezultat o reducere a riscurilor generale la care este expusă OpCo în poziția pe care o ocupă în piață.
- 6 **[Obligații în perioada de vânzare]** În perioada de vânzare, HoldCo va gestiona OpCo cu scopul de a asigura menținerea viabilității, a atractivității și a competitivității acesteia. În acest scop:
- vor fi luate măsuri suplimentare de reducere a costurilor și de raționalizare în cadrul OpCo, în conformitate cu planul de restructurare prezentat, astfel încât costurile administrative să nu depășească [570-590] de milioane EUR în 2016 și [520-550] de milioane EUR în 2017;
 - gestionarea riscurilor OpCo, în special în ceea ce privește noua activitate, va fi realizată în conformitate cu principiile practicii comerciale prudente;
 - se vor lua măsuri pentru a consolida baza de capital (inclusiv administrarea pasivelor), sub rezerva aprobării de către Comisie;
 - OpCo nu poate efectua nicio plată cu privire la instrumentele de capital legate de profit [precum instrumentele financiare hibride și certificatele de participare (*Genussscheine*)], atât timp cât astfel de plăți nu sunt datorate în temeiul unui contract sau al legislației. Aceste instrumente vor trebui să participe la pierderi, în cazul în care bilanțul OpCo, fără eliberarea rezervelor și fără rezultatul reportat, indică o pierdere. Nu va exista nicio participare la pierderile reportate din anii anteriori; și
 - OpCo nu va plăti niciun fel de dividende până la vânzare (și anume, pentru perioada care include exercițiul financiar care se încheie la 31 decembrie 2017). Acest lucru nu împiedică plata dividendelor de la OpCo către HoldCo, în măsura posibilă din punct de vedere juridic.

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi [Regulamentul (CE) privind concentrările economice] (JO L 24, 29.1.2004, p. 1).

- 7 **[Reducerea totalului bilanțului și modelul de afaceri]**
- 7.1 **[Reducerea totalului bilanțului – OpCo]** Activele din bilanțul total al OpCo nu vor depăși [100-110] miliarde EUR în 2016 și [90-100] miliarde EUR în 2017 (activele din bilanțul total al OpCo). Din această sumă, activele deținute în vederea tranzacționării vor reprezenta maximum [5-12] miliarde EUR.
- 7.2 **[Retragerea din activitatea de finanțare a mijloacelor fixe în sectorul aparatelor de zbor]** În conformitate cu lista de angajamente din decizia din 20 septembrie 2011, OpCo nu va relua activitățile de finanțare a mijloacelor fixe în sectorul aparatelor de zbor întrerupte de HSH.
- 7.3 **[Limitarea serviciilor destinate persoanelor juridice]** OpCo trebuie să își limiteze activitatea cu clienții persoane juridice la clienții germani și la participațiile deținute de aceștia în țară și în străinătate și la clienții străini care caută oportunități de afaceri în Germania. Activitatea este limitată la sediile existente și nu vor fi deschise sedii noi.
- 7.4 **[Descrierea activității de finanțare a sectorului naval]** Divizia OpCo dedicată finanțării sectorului naval acționează ca un partener strategic pentru clienți, inclusiv pentru armatori din sectorul transporturilor navale și al construcțiilor navale la nivel mondial. Spre deosebire de divizia dedicată sectorului naval, divizia pentru persoane juridice nu va activa în domeniul finanțării mijloacelor fixe în sectorul naval.
- 7.5 **[Reducerea activității de finanțare a sectorului naval]** OpCo își va reduce activitatea de finanțare în sectorul naval, prin limitarea noilor activități anuale în domeniu la [1-2] miliarde EUR. Noile activități de această amploare nu ar compensa integral rambursările care sunt planificate în prezent.
- 7.6 **[Cursul de schimb EUR/USD]** Angajamentele de la punctele 7.1 și 7.5 privind totalul bilanțului și domeniul de aplicare al noilor activități din divizia de finanțare a sectorului naval se bazează pe o medie a cursului de schimb EUR/USD de 1,10. În cazul în care cursul real este mai mic decât cursul de referință, cuantumul maxime menționate trebuie să fie ajustate prin majorare în mod corespunzător.
- 8 **[Restricția privind creșterea externă]** Până la sfârșitul termenului de vânzare, nu este permisă o extindere a activităților comerciale prin dobândirea controlului asupra altor întreprinderi (absența creșterii externe). Conversia creanțelor în acțiuni și alte măsuri obișnuite de gestionare a creditelor nu sunt considerate a constitui o extindere a activităților comerciale, cu excepția cazului în care sunt efectuate cu intenția de a eluda restricția asupra creșterii la care se face referire în prima teză.
- 9 **[Vânzarea unor părți din activitate]** Vânzarea unor părți sau subpărți din activitate cu aprobarea acționarilor publici este compatibilă cu prezenta decizie.
- 10 **[Tranzacționarea în nume propriu]** OpCo nu desfășoară activitate de tranzacționare specifică în nume propriu. Aceasta înseamnă că OpCo va desfășura doar activitățile de tranzacționare care, în portofoliul său de tranzacționare, sunt indicate ca fiind necesare fie: (a) pentru acceptarea, transferul și executarea ordinelor de vânzare sau cumpărare ale clienților săi (și anume, tranzacții cu instrumente financiare ca servicii, până la o valoare măsurată în valoare la risc de milioane [...] EUR/zi/99 % încredere); fie (b) în scopul acoperirii riscurilor pentru activitățile sau interesele clienților sau gestionarea lichidităților în sectorul de trezorerie (așa-numita tranzacționare în nume propriu, până la o valoare măsurată în valoare la risc de milioane [...] EUR/zi/99 % încredere); fie (c) în scopul realizării transferului economic al elementelor bilanțului către unitatea de restructurare sau către terți (până la o valoare măsurată în valoare la risc de milioane [...] EUR/zi/99 % încredere). Întrucât astfel de poziții pot fi adoptate doar în limitele definite mai sus, acestea nu pot pune în pericol durabilitatea sau situația lichidităților OpCo. Sub nicio formă OpCo nu va desfășura activități comerciale care servesc exclusiv pentru obținerea unui profit în afara scopurilor menționate la literele (a), (b) sau (c). De asemenea, OpCo va pune în aplicare la timp specificațiile din cerințele de supraveghere, „Revizuire fundamentală a portofoliului de tranzacționare” (FRTB).
- 11 **[Lichiditate/finanțare]**
- Până la sfârșitul anului 2016 și, respectiv, 2017, OpCo va respecta următoarele rate de lichiditate:
- (a) Indicatorul de finanțare stabilă netă (NSFR) și indicatorul de acoperire a necesarului de lichiditate (LCR) vor avea valori cuprinse între [...] și [...] %. Calculul se va efectua pe baza definițiilor publicate la momentul respectiv de către Comitetul de la Basel pentru supraveghere bancară.
- (b) Partea din activitatea băncii principale destinate operațiunilor în USD, refinanțată cu fonduri inițiale în USD (și nu prin swapuri) va evolua după cum urmează, din 2016 până în 2017: cel puțin 55 % până la sfârșitul anului 2016 și, respectiv, 2017.

- 12 **[Publicitatea]** HSH nu trebuie să utilizeze în scopuri publicitare acordarea măsurilor de ajutor sau orice avantaje asupra concurenților care decurg din acestea.
- 13 **[Asigurări privind guvernanta corporativă]** Se aplică următoarele în ceea ce privește guvernanta corporativă a OpCo:
- (a) Toți membrii Consiliului director trebuie să dispună de competențele prevăzute în prima teză din secțiunea 25 litera (d) alineatul (2) din Legea bancară germană (Kreditwesengesetz – KWG). Membrii sunt competenți dacă sunt de încredere și au experiența necesară pentru îndeplinirea funcțiilor de control și pentru evaluarea și monitorizarea tranzacțiilor comerciale ale OpCo.
 - (b) Consiliul director nu trebuie să fie format din mai mult de șaisprezece membri.
 - (c) Cel puțin jumătate din locurile alocate orașului Hamburg și landului Schleswig-Holstein vor fi ocupate de experți externi.
- 14 **[Remunerarea organismelor, a angajaților și a agenților mandatați]**
- 14.1 **[Sistemul de remunerare]** OpCo se va asigura, utilizând posibilitățile prevăzute de dreptul civil, că sistemele de remunerare nu încurajează asumarea unor riscuri excesive, sunt în concordanță cu obiectivele sustenabile, pe termen lung, ale întreprinderii și sunt transparente. Această obligație va fi satisfăcută dacă sistemele de remunerare ale OpCo întrunesc cerințele din anexa „Obligațiile HSH” la „Contractul privind asigurarea unui cadru de garantare” din 2 iunie 2009.
- Ca urmare a privatizării cu succes, poate fi plătită o primă corespunzătoare („bonus de privatizare”). Suma maximă plătită nu poate face ca remunerația totală a persoanelor să fie în conflict cu cerințele prevăzute la punctul 14.2.
- 14.2 Remunerația totală pentru reprezentanții și angajații OpCo este necesară și nu poate în niciun caz să depășească de 15 ori salariul mediu național din Germania sau de 10 ori salariul mediu al HSH Nordbank (înainte de scindare).
- 15 **[Alte norme de conduită]** În contextul împrumuturilor și al investițiilor sale, OpCo va lua în considerare cerințele de împrumut ale economiei, în special ale întreprinderilor mici și mijlocii („Mittelstand”), prin condiții compatibile cu practicile pieței și care sunt adecvate din punctul de vedere al supravegherii/bancar. Politica comercială a OpCo va fi prudentă, stabilă și orientată către durabilitate. OpCo va desfășura activități bancare astfel încât să se mențină valoarea activelor și a activităților, să crească atractivitatea băncii și să se asigure că procesul de vânzare este cât se poate de stabil.
- 16 **[Transparența]** Pe parcursul punerii în aplicare a deciziei, Comisia va avea acces nelimitat la toate informațiile necesare pentru monitorizarea punerii în aplicare a deciziei. Comisia poate solicita OpCo sau HoldCo să furnizeze explicații și clarificări. Germania, OpCo și HoldCo vor coopera pe deplin cu Comisia, răspunzând oricărei solicitări în legătură cu monitorizarea și punerea în aplicare a prezentei decizii. Acest lucru nu afectează respectarea cerințelor obligatorii privind secretul bancar.
- 17 **[Anularea obligațiilor]** Angajamentele din prezenta anexă și din decizia de aprobare anterioară încetează să se aplice la data vânzării sau, în orice caz, la expirarea termenului de vânzare, cu condiția ca nicio dispoziție contrară să nu fie prevăzută în mod explicit în angajamentul relevant.
-

ANEXA II

REZULTATELE EVALUĂRII LINIE CU LINIE – NIVELUL DE CONSTITUIRE

[...] (*)

(*) Informații confidențiale.